

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

อำเภอทองผาภูมิ

ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐

สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ

จังหวัดกาญจนบุรี

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอทองผาภูมิ
ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐
(ฉบับทบทวน ปี ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ
จังหวัดกาญจนบุรี

หลักฐานประกอบการพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติราชการของเกษตรจังหวัด
แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ปี ๒๕๖๘)
ตามแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

แผนพัฒนาอำเภอ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จัดทำขึ้นจากการทบทวนและปรับปรุงแผนพัฒนาอำเภอทองผาภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ซึ่งพิจารณาถึงความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) นโยบายรัฐบาล บริบทที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดกาญจนบุรี ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอทองผาภูมิ มิติของพื้นที่ (Area) และบูรณาการในเชิงกระบวนการทำงานร่วมกันในระหว่างมิติของส่วนราชการ/หน่วยงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางสำหรับส่วนราชการ/หน่วยงานในอำเภอดอนทองผาภูมิ ในการดำเนินงานให้เกิดความเป็นเอกภาพ และสอดคล้องกันภายใต้หลักการบริหารงานโดยยึดยุทธศาสตร์และการมีส่วนร่วมการทบทวนแผนพัฒนาอำเภอ ๕ ปี จึงมีความสำคัญต่ออำเภอและส่วนราชการ/หน่วยงาน ในการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ พันธกิจ ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างขีดสมรรถนะในการปฏิบัติงานขององค์กรในทุกระดับและตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง โดยใช้กลไกของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเสนอแผนพัฒนาการเกษตรเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนพัฒนาการเกษตรทุกระดับเป็นองค์ประกอบหนึ่งของระบบส่งเสริมการเกษตรในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่

เป็นคู่มือที่ได้จากการเก็บข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมไว้ในฉบับเดียวกัน เพื่อที่จะได้เป็นเอกสารและเป็นคู่มือสำหรับใช้ในการปฏิบัติงาน ในการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ พื้นที่และชุมชนในระดับอำเภอ ในส่วนรายละเอียดของเนื้อหาในเอกสารเล่มนี้ ประกอบด้วย ข้อมูลทางด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ และสังคม สถานการณ์ต่าง ๆ ของชุมชน ความเป็นอยู่และภูมิปัญญาของท้องถิ่น โดยการจัดเวทีชุมชน การวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาปัญหาของชุมชนตลอดจนแนวทางแก้ไข

ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรเป็นประโยชน์กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้มีการทบทวนกระบวนการขั้นตอนในการจัดทำและเค้าโครงเนื้อหาของแผนพัฒนาการเกษตรเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ
กรกฎาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒. ลักษณะภูมิประเทศ	๓
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๔
๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน	๕
๓. สภาพภูมิอากาศ	๙
๓.๑ สภาพภูมิอากาศ	๙
๓.๒ ฤดูกาล	๙
๓.๓ ปริมาณน้ำฝน	๑๐
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๑
๔. เส้นทางคมนาคม	๑๒
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๑๒
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ	๑๒
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๓
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๑๓
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๑๓
๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๔
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๔
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๑๖
๖.๓ จำนวนครัวเรือน	๑๖
๖.๔ การศึกษา	๑๗
๖.๕ การสาธารณสุข	๑๘
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๑๙
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๙
๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๒๑
๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ	๒๒

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๒๗
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๒๗
๑.๒ ศักยภาพของพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๓๖
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๓๙
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๓๙
๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๖๐
๓. การจัดทำ TOWS Matrix	๖๑
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา	
๑. แนวทางการพัฒนา	๖๓
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๖๓
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๖๓
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๖๔
๒. สรุปรองการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	๖๖
บรรณานุกรม	๖๘
ภาคผนวก	๖๙

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๒
ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๒
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอทองผาภูมิ	๔
ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๙
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๑๐
ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอทองผาภูมิ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๑๑
ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอทองผาภูมิ ปี ๒๕๖๕	๑๔
ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์ (ถ้ามี)	๑๔
ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ(ถ้ามี)	๑๕
ตารางที่ ๑๐ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดกาญจนบุรี ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖	๑๖
ตารางที่ ๑๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอทองผาภูมิ	๑๖
ตารางที่ ๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๑๙
ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๒๑
ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๒๒
ตารางที่ ๑๕ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๒๒
ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอทองผาภูมิ	๒๒
ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๒๕
ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๒๖
ตารางที่ ๑๙ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๒๗
ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๒๘
ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๒๘
ตารางที่ ๒๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๒๙
ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๓๐
ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๓๐
ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๓๑
ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๓๑
ตารางที่ ๒๗ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๓๓
ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๓๕
ตารางที่ ๒๙ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๓๕
ตารางที่ ๓๐ แสดงทรัพยากรดิน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๓๖
ตารางที่ ๓๑ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๔๐
ตารางที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๔๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๔๒
ตารางที่ ๓๔ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๔๓
ตารางที่ ๓๕ แสดงต้นทุนการผลิตยางพารา ปี ๒๕๖๕ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๔๔
ตารางที่ ๓๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตยางพารา อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๔๖
ตารางที่ ๓๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๔๖
ตารางที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๔๗
ตารางที่ ๓๙ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๔๘
ตารางที่ ๔๐ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๕๐
ตารางที่ ๔๑ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๕ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๕๑
ตารางที่ ๔๒ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมันสำปะหลัง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๕๒
ตารางที่ ๔๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๕๓
ตารางที่ ๔๔ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๕๔
ตารางที่ ๔๕ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๕๕
ตารางที่ ๔๖ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมันอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๕๗
ตารางที่ ๔๗ แสดงต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันปี ๒๕๖๕ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๕๘
ตารางที่ ๔๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๕๙
ตารางที่ ๔๙ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๖๐
ตารางที่ ๕๐ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๖๑

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอทองผาภูมิ	๑
ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอทองผาภูมิ	๓
ภาพที่ ๓ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอ ทองผาภูมิ	๔
ภาพที่ ๔ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอทองผาภูมิ	๘
ภาพที่ ๕ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๙
ภาพที่ ๖ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕	๑๐
ภาพที่ ๗ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๑๑
ภาพที่ ๘ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ	๑๒
ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๑๓
ภาพที่ ๑๐ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอทองผาภูมิ	๑๓
ภาพที่ ๑๑ แสดงสินเชื้อและภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๑๕
ภาพที่ ๑๒ แสดงจำนวนประชากร ครั้วเรือน และครั้วเรือนเกษตรกร อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๑๗
ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๒๐
ภาพที่ ๑๔ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๒๐
ภาพที่ ๑๕ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๒๑
ภาพที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๒๗
ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๒๘
ภาพที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๒๙
ภาพที่ ๑๙ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๒๙
ภาพที่ ๒๐ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย	๓๔
ภาพที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๓๖
ภาพที่ ๒๒ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๓๗
ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๓๗
ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๓๘
ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๓๘
ภาพที่ ๒๖ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๓๙
ภาพที่ ๒๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอทองผาภูมิ	๔๐
ภาพที่ ๒๘ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับยางพารา อำเภอทองผาภูมิ	๔๐
ภาพที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอทองผาภูมิ	๔๑
ภาพที่ ๓๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอทองผาภูมิ	๔๒
ภาพที่ ๓๑ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอทองผาภูมิ	๔๒
ภาพที่ ๓๒ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๔๓
ภาพที่ ๓๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพารา ในอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๔๔
ภาพที่ ๓๔ แสดงวิธีการตลาดยางพารา อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๔๕

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ ๓๕ แสดงแหล่งรับซื้อยางพารา อำเภอทองผาภูมิ	๔๕
ภาพที่ ๓๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอทองผาภูมิ	๔๖
ภาพที่ ๓๗ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับมันสำปะหลัง อำเภอทองผาภูมิ	๔๗
ภาพที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอทองผาภูมิ	๔๘
ภาพที่ ๓๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอทองผาภูมิ	๔๙
ภาพที่ ๔๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอทองผาภูมิ	๔๙
ภาพที่ ๔๑ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๕๐
ภาพที่ ๔๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๕๑
ภาพที่ ๔๓ แสดงวิธีการตลาดมันสำปะหลัง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๕๒
ภาพที่ ๔๔ แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอทองผาภูมิ	๕๒
ภาพที่ ๔๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปาล์มน้ำมัน อำเภอทองผาภูมิ	๕๓
ภาพที่ ๔๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปาล์มน้ำมัน อำเภอทองผาภูมิ	๕๔
ภาพที่ ๔๗ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอทองผาภูมิ	๕๕
ภาพที่ ๔๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอทองผาภูมิ	๕๖
ภาพที่ ๔๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอทองผาภูมิ	๕๖
ภาพที่ ๕๐ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๕๗
ภาพที่ ๕๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน ในอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๕๘

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

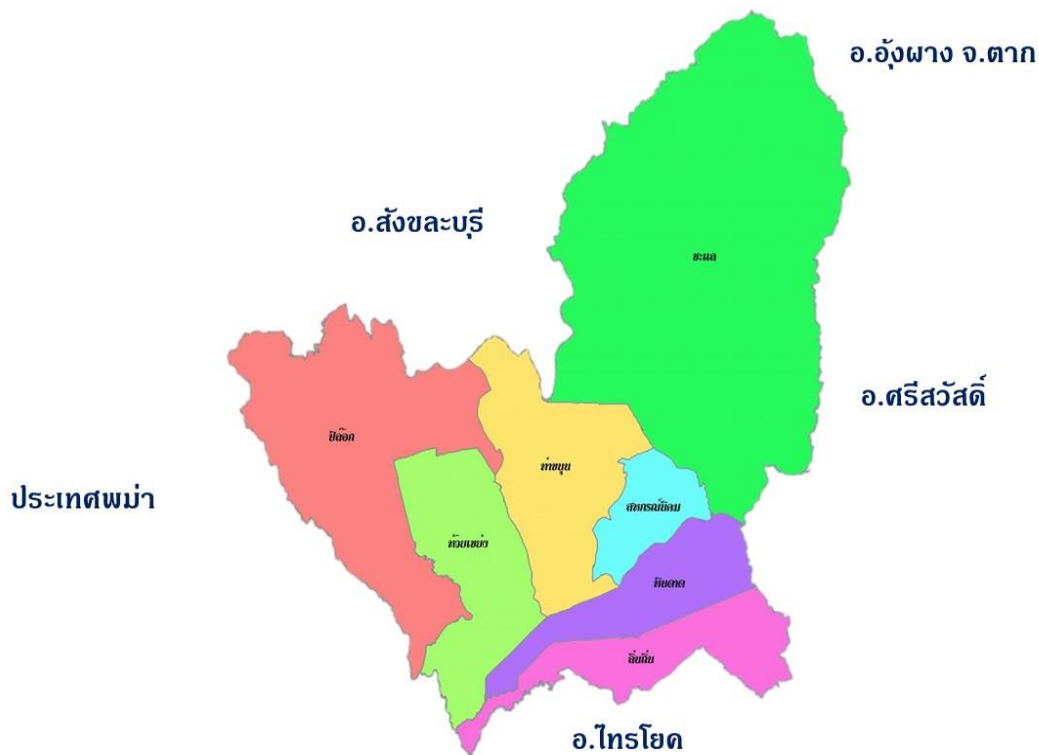
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอทองผาภูมิ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดกาญจนบุรี ระยะทางห่างจากจังหวัดกาญจนบุรี ๑๔๖ กิโลเมตร(ทางน้ำประมาณ ๒๐๐ กิโลเมตร) อำเภอทองผาภูมิมีเนื้อที่ประมาณ ๓,๖๕๕.๑๗๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒ ล้าน ๓ แสนไร่

๑.๒. อาณาเขตติดต่อ

อำเภอทองผาภูมิ มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก และอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ประเทศเมียนมาร์(อำเภอผิง อำเภอต๋องตู๋ จังหวัดทวาย)

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอทองผาภูมิ
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ,พ.ศ.๒๕๖๗

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน ๔ เทศบาล ๔ อบต. ๗ ตำบล ๔๕ หมู่บ้าน
- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาล จำนวน ๔ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๔ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอ ทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ตำบล หมู่ที่	ตำบล ท่าขนุน	ตำบล สหกรณ์นิคม	ตำบล ชะแล	ตำบล ลั่นถัน	ตำบล หินดาด	ตำบล ปิล็อก	ตำบล ห้วยเขย่ง
๑	ท่าขนุน	สหกรณ์นิคม	ห้วยเสือ	พุถ่อง	วังหิน	อิต้อง	ท่ามะเดื่อ
๒	เสาหงส์	สะพานลาว	เกริงกระเวีย	กุยเหย่	หม่องกะลา	โบอ่อง	ปากลำปิล็อก
๓	ปรังกาสี	สหกรณ์	ทิพยุเ	พุถ่อ	หินดาดตะวันตก	ใหม่ไร่ป่า	ห้วยเขย่ง
๔	อู่ล่อง	ดินไส	ทุ่งเสือโทน	ลั่นถัน	หนองพลู	ปิล็อกคี	ประจำไม้
๕	หินแหลม	ห้วยสมจิตร	ภูเตย	หนองบาง	หินดาดตะวันออก		ไร่ป่า
๖		บ้านสองงาน	ทุ่งนางครวญ	หนองเจริญ	กุยมั่ง		บ้านไร่
๗			ชะอี	นามกุย	ดงโคร่ง		ห้วยปากคอก
๘					วังผาตาด		รวมใจ

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ,พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน (ครัวเรือน)
ท่าขนุน			/	๕	๗,๘๓๑
สหกรณ์นิคม			/	๖	๒,๔๖๒
ชะแล		/		๗	๔,๓๕๔
ลั่นถัน			/	๗	๓,๐๘๙
หินดาด		/		๘	๒,๗๕๐
ปิล็อก		/		๔	๒,๘๔๑
ห้วยเขย่ง		/		๘	๕,๐๖๐
รวม				๔๕	๒๘,๓๘๗

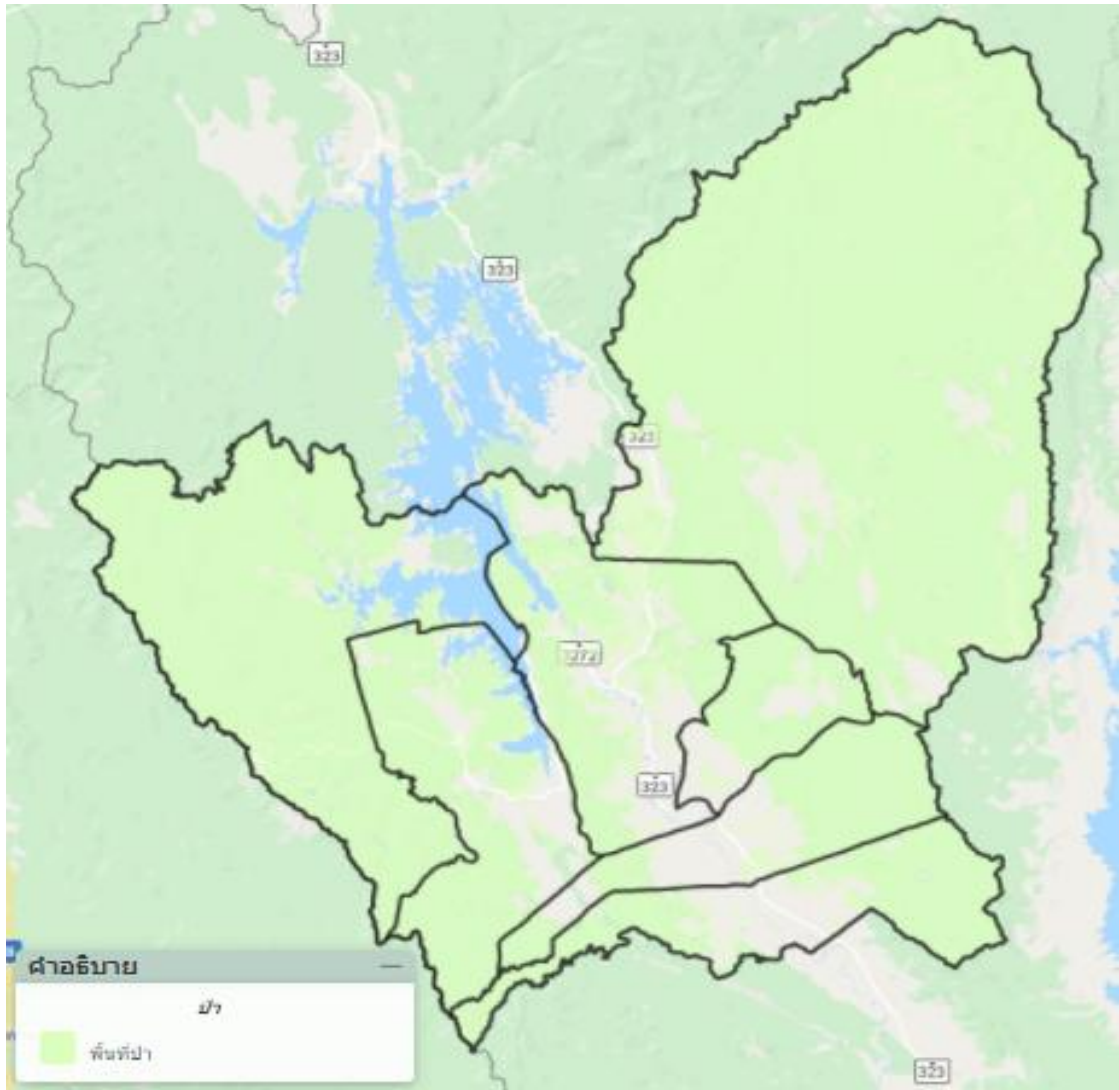
ที่มา : ที่ว่าการอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี,พ.ศ. ๒๕๖๗

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

อำเภอทองผาภูมิ มีสภาพพื้นที่เป็นป่าเขาสูงสลับซับซ้อนเป็นส่วนใหญ่ มีที่ราบบ้างตามริมแม่น้ำแควน้อย และที่ราบระหว่างภูเขา แปลงไม่ใหญ่มากนัก ราษฎรได้ใช้พื้นที่เหล่านี้เป็นที่ประกอบอาชีพ กสิกรรม เลี้ยงสัตว์ และเป็นที่อยู่อาศัย ในส่วนของพื้นที่อำเภอทองผาภูมิสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๓๓๐ เมตร

แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

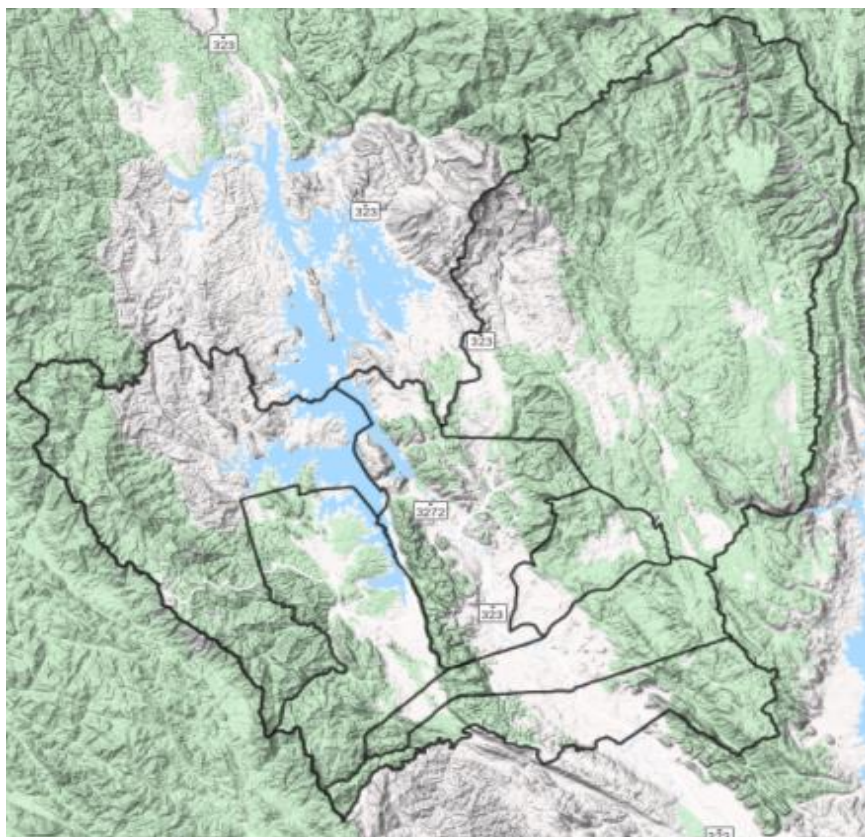
ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอทองผาภูมิ
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอทองผาภูมิ

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
ท่าขนุน	๒๖๐,๐๐๐	๑๖๘,๓๓๓	๖๔.๗๔
สหกรณ์นิคม	๑๐๑,๖๕๐	๖๓,๗๐๒	๖๒.๖๗
ชะแล	๑,๐๑๗,๐๐๐	๙๖๖,๔๒๓	๙๕.๐๓
ลิ้นถิ่น	๑๖๘,๗๕๐	๑๒๓,๖๙๓	๗๓.๓๐
หินลาด	๑๒๘,๑๒๕	๑๐๙,๔๖๓	๘๕.๔๓
ปิล็อก	๔๕๓,๑๒๕	๓๙๓,๔๒๔	๘๖.๘๒
ห้วยเขย่ง	๒๓๓,๓๖๗	๑๖๗,๓๔๘	๗๑.๗๑
รวม	๒,๓๖๒,๐๑๗	๑,๙๙๒,๓๘๖	๘๔.๓๕

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

ภาพที่ ๓ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอ.ทองผาภูมิ
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอทองผาภูมิมีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๑๐ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

หน่วยที่ดินที่ ๒๙

๑. ชุดดินบ้านจ้อง
๒. ชุดดินเชียงของ
๓. ชุดดินหนองมด
๔. ชุดดินแม่แตง
๕. ชุดดินปากช่อง
๖. ชุดดินห้างฉัตร
๗. ชุดดินเขาใหญ่
๘. ชุดดินโชคชัย
๙. ชุดดินสูงเนิน

หน่วยดินนี้ เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลือง หรือ สีแดง เกิดจาก วัตถุต้นกำเนิดพวกตะกอนลำน้ำหรือเกิดจากการสลายตัวผู้พังของหินหลายชนิดที่มีเนื้อละเอียด พบบริเวณที่ตอนที่เป็นลูกคลื่นไปถึงเนินเขา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ มีความเป็นกรดเป็นค่าประมาณ ๕.๕ – ๔.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยที่ดินนี้ได้แก่ บางแห่งดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในช่วงฤดูเพาะปลูกพืชอาจขาดน้ำได้หากฝนทิ้งช่วงไปเป็นระยะเวลานาน ส่วนในบริเวณที่มีความลาดชันสูง จะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่และไม้ผลต่างๆ มีส่วนน้อยที่ยังคงสภาพป่าธรรมชาติ

หน่วยที่ดินที่ ๓๑

๑. ชุดดินลำสนธิ)Ls (
๒. ชุดดินเลย)Lo (
๓. ชุดดินวังไธ้)Wi (

หน่วยที่ดินนี้ เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาล สีแดงและสีเหลือง เกิดจาก วัตถุต้นกำเนิดดินจำพวกตะกอนหินลำน้ำ หรือเกิดจากการสลายตัว ผู้พังของหินหลายชนิด พบบริเวณพื้นที่ตอนที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีปาน-กลางถึงดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติถึงปานกลาง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดแก่ถึงปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นค่าประมาณ ๕.๕ ถึง ๗.๐

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยที่ดินนี้ได้แก่ บริเวณที่มีความลาดชัน จะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ ไม้ผลต่างๆ มีส่วนน้อยที่ยังคงเป็นสภาพป่าธรรมชาติ

หน่วยที่ดินที่ ๓๓

๑. ชุดดินดงยางเอน (Don)
๒. ชุดดินกำแพงแสน (Ks)
๓. ชุดดินกำแพงเพชร (Kp)
๔. ชุดดินธาตุพนม (Tp)
๕. ชุดดินตะพานหิน (Tph)
๖. ชุดดินน้ำดุก (Nd)

หน่วยที่ดินนี้ เป็นกลุ่มชุดดิน ที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแป้ง สีดินเป็นดินสีน้ำตาลหรือน้ำตาลปน

แดงในบางแห่ง ในดินชั้นล่างลึก ๆ มีจุดประสีเทา และสีน้ำตาลจะมีแร่ไมก้าหรือก้อนปูนปะปนอยู่ด้วย เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนรูปพัด มีพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด เป็นดินลึกมากมีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลางมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ปฏิกริยาดินเป็นกรดแก่ถึงเป็นดินต่างปานกลางมีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕ – ๘.๐

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น ข้าวโพด อ้อย ยาสูบ ถั่วต่าง ๆ และสับปะรด บางแห่งใช้ปลูกไม้ผล หรือเป็นที่อยู่อาศัย ดินกลุ่มนี้ไม่มีปัญหาในการใช้ประโยชน์

หน่วยดินที่ ๓๘

๑. ชุดดินเซียงใหม่ (Cm)
๒. ชุดดินท่าม่วง (Tm)
๓. ชุดดินชุมพลบุรี (Chp)
๔. ชุดดินป่าสัก (Pa)
๕. ชุดดินไทรงาม (Sg)
๖. ชุดดินดอนเจดีย์ (Dc)

หน่วยที่ดินนี้ เป็นกลุ่มที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วน หรือดินร่วนปนทรายละเอียดมีลักษณะการทับถมเป็นชั้น ๆ ของตะกอนลำน้ำในแต่ละช่วงเวลา สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อนอาจพบจุดประสีเทา และสีน้ำตาลในชั้นดินล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดิน พวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณสันดินริมน้ำที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบเป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐ – ๗.๐

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้เป็นที่อยู่อาศัย ปลูกพืชผัก และสวนผักผลไม้ บางแห่งปลูกยาสูบ

หน่วยดินที่ ๔๗

๑. ชุดดินลี (Li)
๒. ชุดดินหมวกเหล็ก (ML)
๓. ชุดดินโคกปรือ (Kok)
๔. ชุดดินนครสวรรค์ (Ns)
๕. ชุดดินหินซ้อน (Hs)
๖. ชุดดินท่าลี่ (TL)
๗. ชุดดินสบปราบ (So)
๘. ชุดดินโป่งน้ำร้อน (Pon)
๙. ชุดดินไพสาลี (Phi)
๑๐. ชุดดินงาว (No)

หน่วยดินนี้ เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วนที่หินปะปนมาก มักพบชั้นหินพื้นต้นกว่า ๕๐ เซนติเมตร สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงเกิดจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อละเอียด มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลาดเชิงเขาเป็นดินต้นมีการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง ปฏิกริยาของดินเป็นกรดถึงเป็นกลางมีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ – ๗.๐

ปัญหาที่สำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยดินนี้ ได้แก่ เป็นดินต้นมีเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดินเป็นปริมาณมาก ในบริเวณที่มีความลาดชันสูง มีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินรุนแรง

ปัจจุบัน บริเวณดังกล่าวเป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าละเมาะ บางแห่งใช้ทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน

หน่วยที่ดินที่ ๔๘

๑. ชุดดินแมริม (Mae Rim series : MR)

๒. ชุดดินท่ายาง (The yang series : TY)

หน่วยดินนี้ เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหินหรือปนกรวด ก้อนกรวดส่วนใหญ่เป็นหินกรวดมน ถ้าเป็นดินปนเศษหินพื้นจะตื้นกว่า ๕๐ เซนติเมตร สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงบริเวณพื้นที่ค่อนข้างเรียบจนถึงเป็นเนินเขา เป็นดินตื้นมาก มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดจนถึงปานกลางมีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐-๖.๐

ปัญหาที่สำคัญในการใช้ประโยชน์ของที่ดินแผนที่นี้ ได้แก่ เป็นดินตื้นมากบางแห่งมีหินโผล่อยู่บนพื้นผิวดินจนเป็นอุปสรรคต่อการทำเกษตรกรรมบริเวณที่มีความลาดชันสูงเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย นอกจากนั้นดินยังมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำอีกด้วย

ปัจจุบันดินบริเวณดังกล่าวเป็นป่าเต็งรัง ป่าละเมาะ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่ เช่น อ้อยหรือปลูกไม้โตเร็วเช่น ยูคาลิปตัส เป็นต้น

หน่วยที่ดินที่ ๕๒

๑. ดินชุดตาคลี (Takhli series : TK)

หน่วยดินนี้เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวที่มีก้อนปูนหรือปูนมาร์ลปะปนอยู่มาก สีดินเป็นสีดำหรือสีน้ำตาล พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบจนถึงที่ราบเชิงเขาหินปูน เป็นดินตื้นถึงตื้นมากมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างแก่ มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๗.๐ - ๘.๕

ปัญหาที่สำคัญในการใช้ประโยชน์ของหน่วยแผนที่ดินนี้ ได้แก่ เป็นดินตื้น มีหินโผล่กระจายอยู่บนผิวดินเป็นอุปสรรคต่อการทำการเกษตรกรรม

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย กระถิน และไม้ผลบางชนิด บางแห่งยังคงเป็นป่าละเมาะ กลุ่มดินนี้ เมื่อใช้ปลูกพืชไร่ในกรณีที่พบชั้นก้อนปูน หรือปูนมาร์ลในระดับลึกกว่า ๒๕ เซนติเมตร จะมีปัญหาเรื่องการไถพรวน

หน่วยที่ดินที่ ๕๕

๑. ชุดดินวังสะพุง (Ws)

๒. ชุดดินจตุรัส(Ct)

๓. ชุดดินทับทิม (Tw)

หน่วยที่ดินนี้ เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวบางแห่งในชั้นดินมีก้อนปูนและเศษหินปะปนอยู่ด้วยสีดินเป็นสีน้ำตาลหรือสีแดง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกหินตะกอนเนื้อละเอียด ที่มีปูนมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดปานกลางปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลาง ถึงด่างปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๖.๐ - ๘.๐

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยที่ดินนี้ ได้แก่ ดินมีโครงสร้างแน่นทึบยากต่อการไถของรากพืช มักเกิดชั้นดานไถพรวนได้ง่าย หากไถพรวนในระยะเวลาที่ไม่เหมาะสม

ปัจจุบัน บริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น ข้าวโพด มันปะหลัง ถั่วฝักยาว บางแห่งเป็นป่าละเมาะ หญ้าแพ็ก และไผ่

หน่วยที่ดินที่ ๖๑

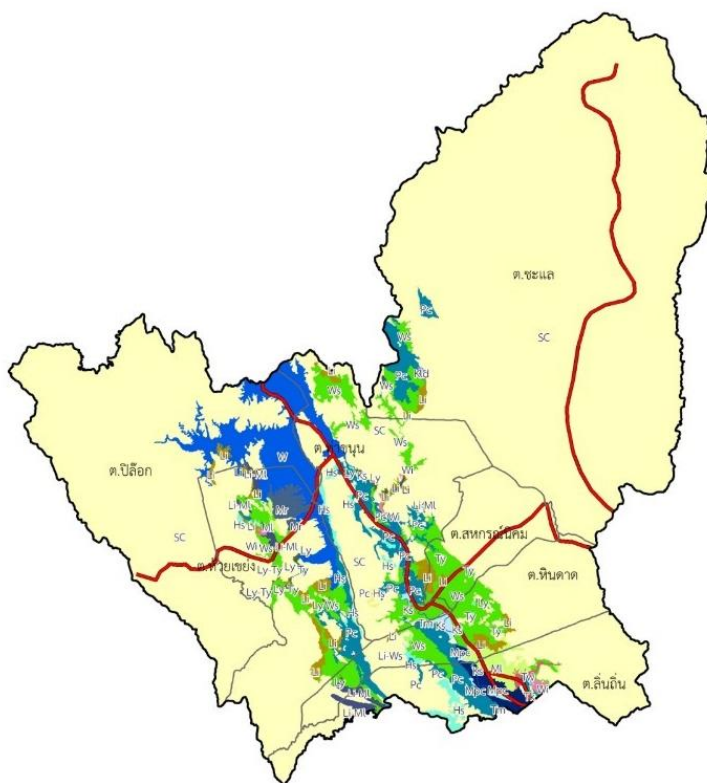
หน่วยดินนี้เป็นหน่วยผสมของดินหลายชนิด ซึ่งเกิดจากกาผุพังสลายตัวของหินต้นกำเนิดชนิดต่าง ๆ แล้วถูกพัดพามาทับถมบริเวณที่ลาดเชิงเขา มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน ดินที่พบส่วนใหญ่มีการระบายน้ำดีถึงปานกลางมีลักษณะและคุณสมบัติต่าง ๆ เช่น เนื้อดิน สีดิน ความลึกของดิน ปฏิกริยาดิน ตลอดจนความอุดมสมบูรณ์ตาม

ที่มา : http://r๑๐.1dd.go.th/Web_Station/kri๑๑/map๑๑.html,พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)							ผลรวม ทั้งหมด
	ชะแล	ปิล็อก	ท่าขนุน	ห้วยเขย่ง	ลั่นถีน	หินดาด	สหกรณ์นิคม	
๖๒	๑,๐๒๓,๑๙๐	๔๐๒,๗๙๓	๑๗๕,๔๐๘	๑๔๙,๐๘๗	๑๑๙,๖๓๕	๑๐๕,๑๖๐	๗๐,๒๕๑	๒,๐๔๕,๕๒๔
ผลรวม ทั้งหมด	๑,๐๒๓,๑๙๐	๔๐๒,๗๙๓	๑๗๕,๔๐๘	๑๔๙,๐๘๗	๑๑๙,๖๓๕	๑๐๕,๑๖๐	๗๐,๒๕๑	๒,๐๔๕,๕๒๔

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๕ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗

๓ สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอทองผาภูมิมีภูมิอากาศแบบมรสุมในเขตร้อน มี ๓ ฤดู ดังนี้

๓.๒ ฤดูกาล

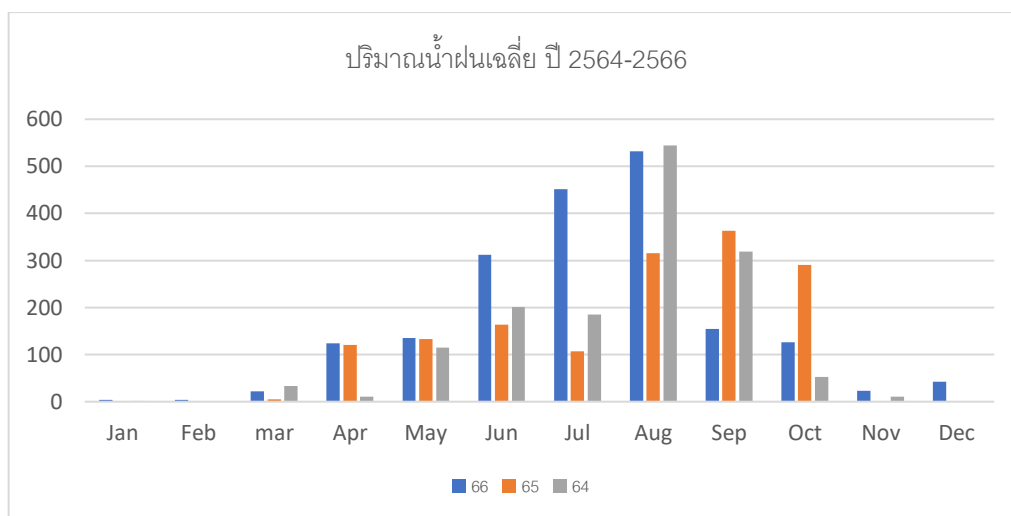
๑) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ถึง เดือนตุลาคม ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดพาเอาความชื้นจากทะเลอันดามัน และมหาสมุทรอินเดีย ทำให้เกิดฝนตกชุก และมีความชื้นสูงมากในตอนเช้า

๒) ฤดูหนาว เริ่มประมาณปลายเดือนตุลาคม ถึง กลางเดือนกุมภาพันธ์ ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ปกคลุมพื้นที่ ทำให้อากาศมีความหนาวเย็นและแห้ง

๓) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนมีนาคม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ที่เป็นลมร้อนพัดพามาจากทะเลจีนใต้ ทำให้อากาศร้อนขึ้น และร้อนจัดในเดือนเมษายน

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอทองผาภูมิมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๖ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑๖๐.๘๗ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนมิถุนายน - สิงหาคม ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ โดยมีปริมาณ ๓.๘ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือน สิงหาคม โดยมีปริมาณ ๕๓๒ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๖)

ภาพที่ ๖ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖
ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๗

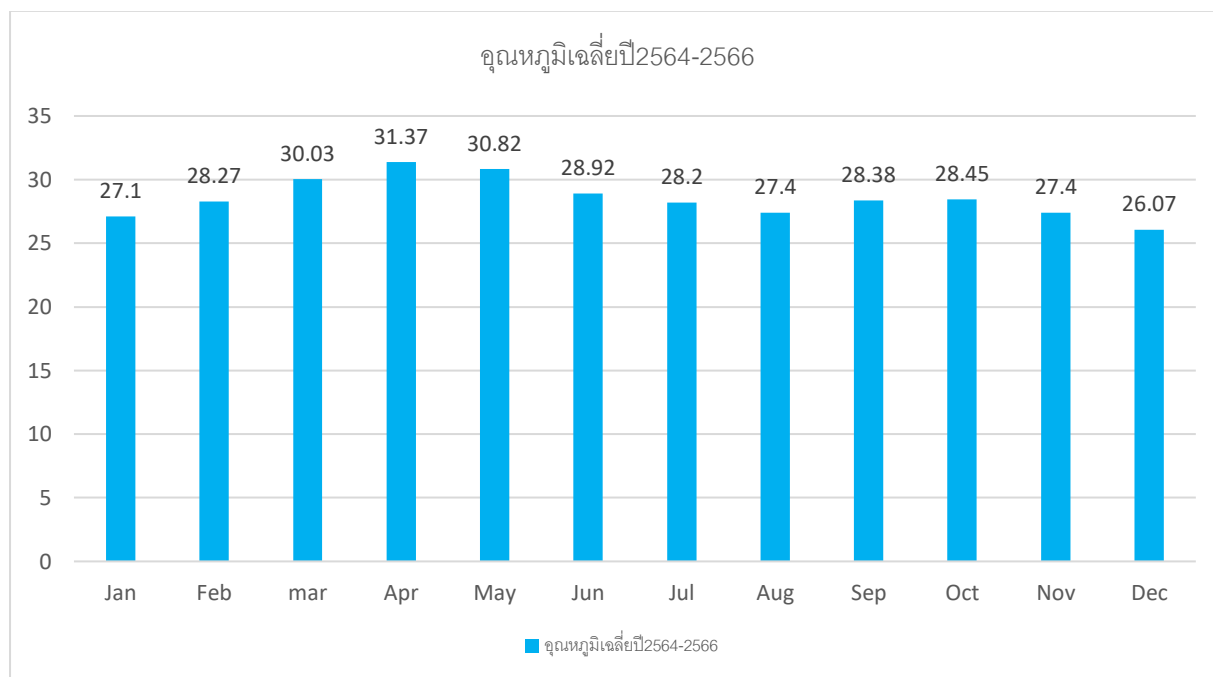
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)
๑	มกราคม	๒
๒	กุมภาพันธ์	๑
๓	มีนาคม	๒๐
๔	เมษายน	๘๕
๕	พฤษภาคม	๑๒๘
๖	มิถุนายน	๒๒๖
๗	กรกฎาคม	๒๔๘
๘	สิงหาคม	๕๖๔
๙	กันยายน	๒๗๙
๑๐	ตุลาคม	๑๕๖
๑๑	พฤศจิกายน	๑๒
๑๒	ธันวาคม	๑๔
	รวม	๑,๖๓๔
	เฉลี่ย/ปี	๕๔๔.๖๗

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๗

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอทองผาภูมิ มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๖ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๑๙.๒ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๙.๗ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๖)

ภาพที่ ๗ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอ ทองผาภูมิ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๒๐.๐๗	๓๔.๑๓	๒๗.๑๐
กุมภาพันธ์	๒๐.๕๐	๓๖.๐๓	๒๘.๒๗
มีนาคม	๒๑.๘๗	๓๘.๒๐	๓๐.๐๓
เมษายน	๒๔.๐๐	๓๘.๗๓	๓๑.๓๗
พฤษภาคม	๒๕.๒๓	๓๖.๔๐	๓๐.๘๒
มิถุนายน	๒๔.๗๗	๓๓.๐๗	๒๘.๙๒
กรกฎาคม	๒๔.๓๗	๓๒.๐๓	๒๘.๒๐
สิงหาคม	๒๔.๐๗	๓๐.๗๓	๒๗.๔๐
กันยายน	๒๔.๐๐	๓๒.๗๗	๒๘.๓๘
ตุลาคม	๒๓.๖๐	๓๓.๓๐	๒๘.๔๕
พฤศจิกายน	๒๑.๓๗	๓๓.๔๓	๒๗.๔๐
ธันวาคม	๑๙.๓๐	๓๒.๘๓	๒๖.๐๗

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๗

๔ เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอทองผาภูมิ มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางหลวงชนบท เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อ ขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (ภาพที่ ๘)

ภาพที่ ๘ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๗

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (ภาพที่ ๙)

ทางรถไฟ ไม่มี

ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ

สถานีขนส่งผู้โดยสาร จำนวน...-... สถานี (ถ้ามี) มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ หมอชิต - ด่านเจดีย์สามองค์, กาญจนบุรี - สังขละ

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ เส้นทางระหว่าง ต.ลั่นถีน ถึง ต.ชะแล ระยะทาง ๖๑ กิโลเมตร

ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๗

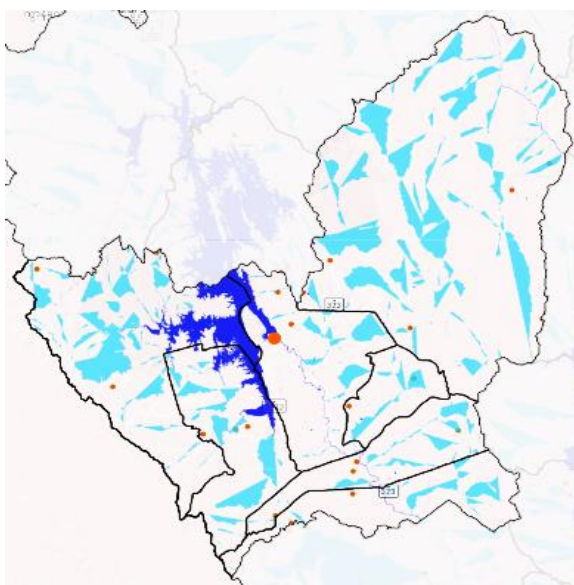
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอทองผาภูมิเป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ ๑๐)

เขื่อนวชิราลงกรณ, แม่น้ำแควน้อย, ลำห้วยต่างๆ

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่
ไม่มีการชลประทาน

ภาพที่ ๑๐ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอทองผาภูมิ
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๗

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอทองผาภูมิ ประชากรมีอาชีพหลักคือ ทำการเกษตร มีพื้นที่การเกษตร ๙๑,๔๗๙ ไร่ (ร้อยละ ๔.๓.ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่ทั้งหมดอยู่นอกเขตชลประทาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอทองผาภูมิ ปี ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าวนาปี	อ้อย โรงงาน	มัน สำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืช อื่นๆ	รวม
ท่าขนุน	๒๖๐,๐๐๐	๒๒	๐	๓๕๓	๘,๒๑๓	๑,๑๙๘	๒	๐	๙,๗๘๘
สหกรณ์นิคม	๑๐๑,๖๕๐	๑๑๗	๐	๔๐๙	๒,๙๐๕	๑,๑๐๑	๗	๐	๔,๕๓๙
ชะแล	๑,๐๑๗,๐๐๐	๒,๔๙๗	๐	๙,๔๔๗	๖,๖๐๘	๖๒๘	๑๓๔	๐	๑๙,๓๑๔
ลิ้นถิ่น	๑๖๘,๗๕๐	๔๖๔	๐	๗๑๕	๕,๙๒๒	๑,๓๓๙	๕	๐	๘,๔๔๕
หินดาด	๑๒๘,๑๒๕	๓๕	๐	๑,๒๙๖	๔,๙๒๒	๑,๓๐๕	๑๕	๐	๗,๕๗๓
ปิล็อก	๔๕๓,๑๒๕	๘๗	๐	๑,๒๓๖	๒,๑๗๘	๕๔๔	๙	๐	๔,๐๕๔
ห้วยเขย่ง	๒๓๓,๓๖๗	๙	๐	๕๖	๔,๐๗๔	๔๔๔	๑๔	๐	๔,๕๕๗
รวม	๒,๓๖๒,๐๑๗	๓,๒๓๑	๐	๑๓,๕๑๒	๓๔,๘๒๒	๖,๕๕๙	๑๘๖	๐	๕๘,๓๑๐

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์ (ถ้ามี)

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
รวมทั้งหมด									

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ....., พ.ศ.....

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์แห่ง คือ

ชื่อโรงงาน..... ที่ตั้ง.....

- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐานแห่ง คือ

ชื่อโรงงาน..... ที่ตั้ง.....

- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่.....จำนวน คือ

ชื่อฟาร์ม.....ที่ตั้ง.....

ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ(ถ้ามี)

ตำบล	เกษตรกร รวม (ราย)	กุ้ง ทะเล	กุ้งน้ำ จืด	ปลา ทะเล	ปลาน้ำ จืด	สัตว์น้ำ สวยงาม	สัตว์น้ำ อื่นๆ
รวมทั้งหมด							

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอ.....,พ.ศ.....

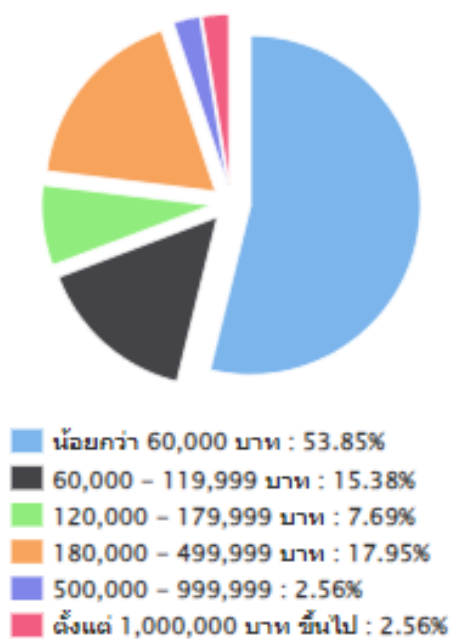
๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

รายได้ของเกษตรกร ส่วนใหญ่ ๖๐,๐๐๐ - ๑๑๙,๙๙๙ บาท รองลงมา น้อยกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท และ ๑๘๐,๐๐๐ - ๔๙๙,๙๙๙ บาท ตามลำดับ

๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

หนี้สินของเกษตรกร ส่วนใหญ่น้อยกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท รองลงมา ๑๘๐,๐๐๐ - ๔๙๙,๙๙๙ บาท และ ๖๐,๐๐๐ - ๑๑๙,๙๙๙ บาท ตามลำดับ

หนี้สินในภาคการเกษตร

ภาพที่ ๑๑ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกรอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง พ.ศ. ๒๕๖๗

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดกาญจนบุรี / ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เท่ากับ ๑๖๐,๗๖๙ ล้านบาท เทียบกับปีที่แล้ว (ปี ๒๕๖๖) มีมูลค่า เท่ากับ ๑๓๗,๑๘๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๒๓,๕๘๗ ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๑๗.๒

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ มีรายได้ต่อคนต่อปี เท่ากับ ๑๙๑,๘๙๑ บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว (ปี ๒๕๖๖) ที่มีรายได้ต่อคนต่อปี ๑๖๔,๒๔๙ บาท จำนวน ๒๗,๖๔๒ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘

ตารางที่ ๑๐ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดกาญจนบุรี ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ.				
	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗
ภาคเกษตร	๖๑,๒๓๗	๕๕,๙๐๒	๗๐,๐๔๖	๙๐,๘๙๖	๙๗,๘๗๑
ภาคบริการ	๕๑,๗๕๘	๕๖,๔๘๓	๗๖,๓๘๘	๗๘,๗๒๘	๑๑๑,๘๙๔
ภาคอุตสาหกรรม	๖๔,๒๗๑	๖๕,๑๓๕	๗๒,๘๐๓	๗๘,๖๑๙	๙๒,๑๑๔
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๑๐๒,๒๔๗	๑๐๖,๕๕๒	๑๒๑,๒๓๗	๑๓๗,๑๘๒	๑๖๐,๗๖๙
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๑๒๒,๙๔๖	๑๒๗,๙๖๑	๑๔๕,๖๒๘	๑๖๔,๒๔๙	๑๙๑,๘๙๑
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๘๓๑	๘๓๒	๘๓๓	๘๓๕	๘๓๗

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดกาญจนบุรี,พ.ศ.๒๕๖๗

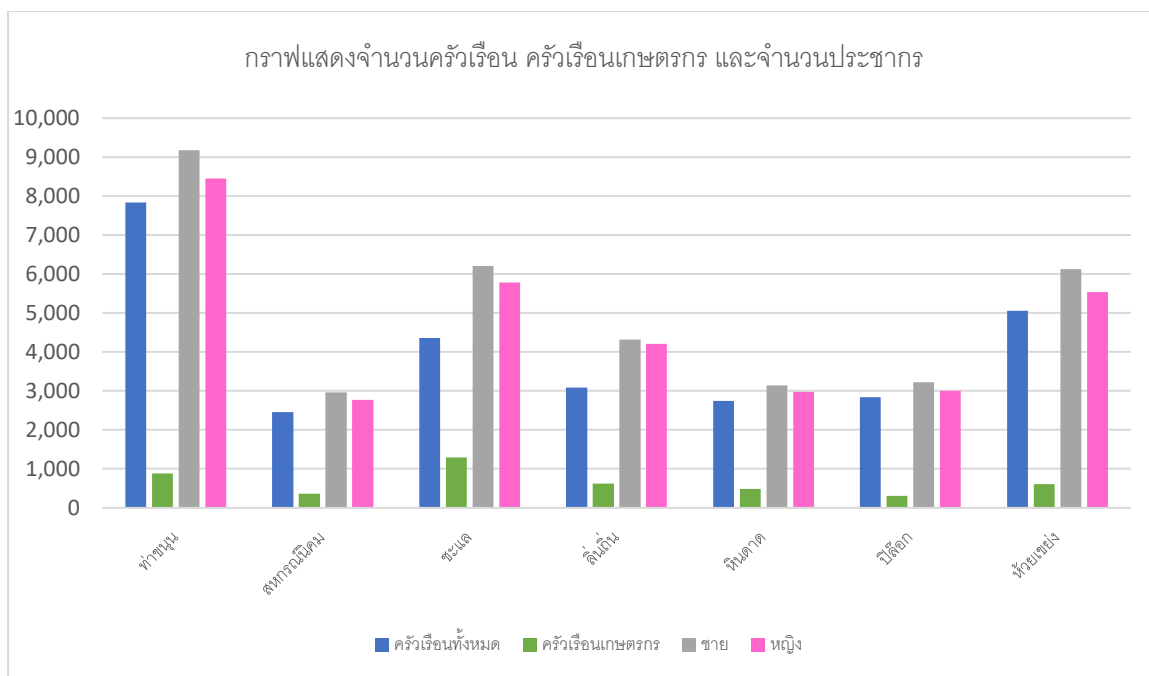
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

อำเภอทองผาภูมิ มีประชากรทั้งสิ้น ๖๗,๘๘๒ คน จำนวนครัวเรือน ๒๘,๓๘๗ ครัวเรือน แบ่งเป็น ชาย ๓๕,๑๕๘ คน หญิง ๓๒,๗๒๔ คน ประชากรส่วนใหญ่ ของอำเภอนั้น บัณฑิตศาสนา พุทธ มีรายละเอียด แยกเป็นตำบล ดังนี้

ตารางที่ ๑๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอทองผาภูมิ

ที่	ตำบล	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	ท่าขนุน	๗,๘๓๑	๘๘๕	๙,๑๗๔	๘,๔๔๗	๑๗,๖๒๑
๒	สหกรณ์นิคม	๒,๔๖๒	๓๖๑	๒,๙๗๐	๒,๗๗๔	๕,๗๔๔
๓	ชะแล	๔,๓๕๔	๑,๒๙๗	๖,๒๐๓	๕,๗๗๗	๑๑,๙๘๐
๔	ลิ้นถิ่น	๓,๐๘๙	๖๓๐	๔,๓๒๕	๔,๒๑๔	๘,๕๓๙
๕	หินลาด	๒,๗๕๐	๔๙๐	๓,๑๓๙	๒,๙๗๑	๖,๑๑๐
๖	ปิล็อก	๒,๘๔๑	๓๐๙	๓,๒๒๓	๓,๐๐๙	๖,๒๓๒
๗	ห้วยเขย่ง	๕,๐๖๐	๖๑๖	๖,๑๒๔	๕,๕๓๒	๑๑,๖๕๖
รวม		๒๘,๓๘๗	๔,๕๘๘	๓๕,๑๕๘	๓๒,๗๒๔	๖๗,๘๘๒

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอทองผาภูมิ,พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๒ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร อำเภอทองผาภูมิ จังหวัด กาญจนบุรี
ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ ๒๕๖๗

๖.๔ การศึกษา

อำเภอทองผาภูมิ มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๓๔ แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนอนุบาล จำนวน.....๐.....แห่ง คือ

๑.๑

๒. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษา ๓๐ แห่ง คือ

๑. โรงเรียนคุรุสภา
๒. โรงเรียนบ้านกุยแห่
๓. โรงเรียนบ้านเกริงกระเวีย
๔. โรงเรียนบ้านจันตย์
๕. โรงเรียนบ้านดงไคร้ง
๖. โรงเรียนบ้านดินโส
๗. โรงเรียนบ้านท่ามะเตี๋ย
๘. โรงเรียนบ้านทุ่งเสือโทน
๙. โรงเรียนบ้านนามกุย
๑๐. โรงเรียนบ้านประจำไม้
๑๑. โรงเรียนบ้านปากลำปีลือก
๑๒. โรงเรียนบ้านป่าไม้สะพานลาว
๑๓. โรงเรียนบ้านลั่นถัน
๑๔. โรงเรียนบ้านวังผาตาด
๑๕. โรงเรียนบ้านไร่
๑๖. โรงเรียนบ้านไร่ป่า
๑๗. โรงเรียนบ้านเสาหงส์

๑๘. โรงเรียนบ้านหนองเจริญ
๑๙. โรงเรียนบ้านห้วยเขย่ง
๒๐. โรงเรียนบ้านห้วยเสือ
๒๑. โรงเรียนบ้านหินดาด
๒๒. โรงเรียนบ้านหินแหลม
๒๓. โรงเรียนบ้านเหมืองสองท่อ
๒๔. โรงเรียนบ้านอุล่อง
๒๕. โรงเรียนเพิงหลวง ๓
๒๖. โรงเรียนวัดปรังกาสี
๒๗. โรงเรียนวัดป่าถ้ำภูเตย
๒๘. โรงเรียนวัดหินดาด
๒๙. โรงเรียนสมาคมป่าไม้แห่งประเทศไทยอุทิศ
๓๐. โรงเรียนอนุบาลทองผาภูมิ

๓. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น๑..... แห่ง คือ

๓.๑ โรงเรียนเทศบาลทองผาภูมิ

๔. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด....สพฐ.. จำนวน ๒ แห่ง คือ

๔.๑ โรงเรียนร่มเกล้า กาญจนบุรี

๔.๒ โรงเรียนทองผาภูมิวิทยา

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

๑) โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๖๐ เตียง ๑ แห่ง

๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง

๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๑๓ แห่ง

๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

๑.๒.๑ คลินิกแพทย์ ๕ แห่ง

๑.๒.๒ คลินิกพยาบาล ๗ แห่ง

๑.๒.๓ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน แห่ง

๑.๒.๔ ร้านขายยาแผนโบราณ ๒ แห่ง

๑.๓ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน คน

๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน.....คน

๑.๓.๓ เภสัชกร จำนวนคน

๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน.....คน

๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน..... คน

๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.) จำนวน.....คน

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

นับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ มีศาสนาคริสต์และอิสลามเล็กน้อย

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

อำเภอทองผาภูมิมีศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีแบบไทยภาคกลาง แต่จะมีศิลปวัตถุที่เป็นแบบเมียนมาบ้าง เช่น เจดีย์แบบเมียนมา นอกจากนี้ยังมีประเพณีของชาตีกะเหรี่ยงตามแนวชายแดน

ภาษาท้องถิ่น ราษฎรส่วนใหญ่พูดภาษาไทยภาคกลาง สำหรับชาวพื้นเมืองดั้งเดิม ซึ่งเป็นกะเหรี่ยงจะพูดภาษากะเหรี่ยง แต่ในบางโอกาสก็พูดภาษาไทย และปัจจุบันชาวกะเหรี่ยงส่วนใหญ่ได้เข้าเรียนหนังสือ จึงทำให้สามารถพูด อ่าน เขียน และเข้าใจในภาษาไทย

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

อำเภอทองผาภูมิ มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ ป่าไม้ จำนวน ๑,๙๙๒,๓๘๗ ไร่ ร้อยละ ๘๒.๒๗ รองลงมาคือไม้ยืนต้นจำนวน ๑๗๕,๔๐๒ ไร่ ร้อยละ ๗.๒๔ และพื้นที่ทำไร่ จำนวน ๙๒,๔๖๓ ไร่ ร้อยละ ๓.๘๒

ตารางที่ ๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๑,๙๙๒,๓๘๗	๘๒.๒๗
พืชไร่	๙๒,๔๖๓	๓.๘๒
ไม้ยืนต้น	๑๗๕,๔๐๒	๗.๒๔
ไม้ผล	๒๕,๒๔๘	๑.๐๔
พืชสวน	๑,๙๗๑	๐.๐๘
พื้นที่นา	๒,๔๓๒	๐.๑
พืชน้ำ	๐	๐
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๑	๐
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๒๑๒	๐.๐๑
พื้นที่ลุ่ม	๕๐๒	๐.๐๒
พื้นที่น้ำ	๘๕,๕๒๑	๓.๕๓
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒๑,๔๓๑	๐.๘๘
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒๔,๒๐๖	๑

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗

[illegible]

ภาพที่ ๑๔ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗

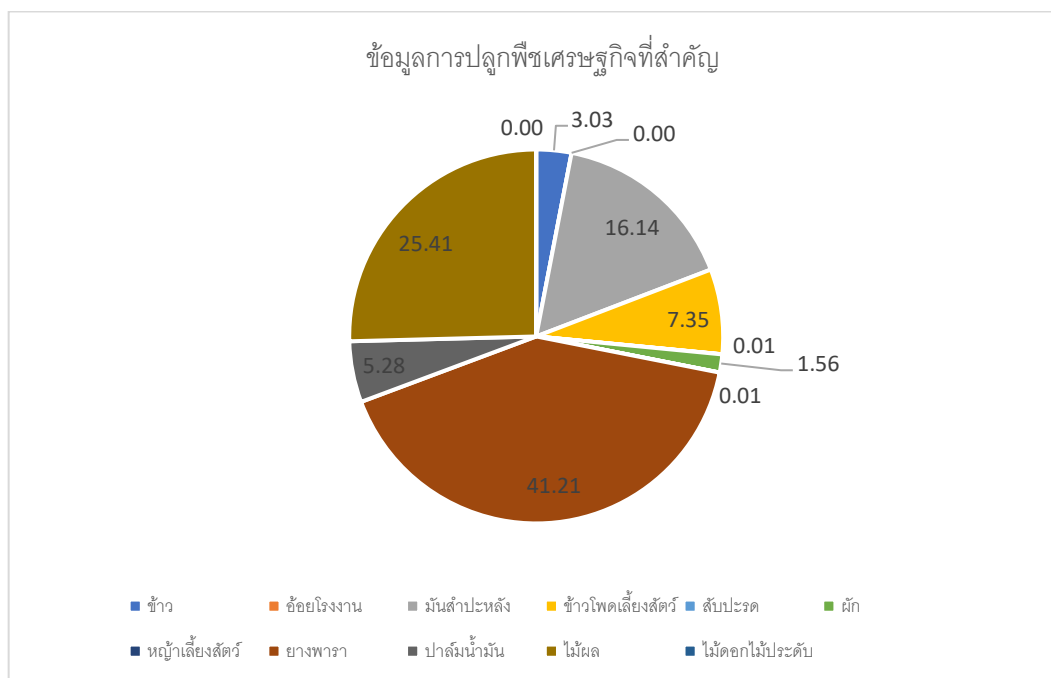
๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอทองผาภูมิ พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ยางพารา มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๓๔,๘๒๒ ไร่ รองลงมา คือมันสำปะหลัง มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑๓,๕๑๒ ไร่ และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๘,๙๗๖ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอทองผาภูมิ จังหวัด กาญจนบุรี

ตำบล	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี												
	พื้นที่ทั้งหมด	ข้าว	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	สับปะรด	ผัก	หญ้าเลี้ยงสัตว์	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ดอกไม้ประดับ	รวมทั้งหมด
ท่าขนุน	๒๖๐,๐๐๐	๒๒	๐	๓๕๓	๑	๒.๕	๒	๐	๘,๒๑๓	๓๙๔	๑,๑๙๘	๐	๑๐,๑๘๕.๕
สหกรณ์นิคม	๑๐๑,๖๕๐	๑๑๗	๐	๔๐๙	๑๐	๐	๗	๐	๒,๙๐๕	๑๐๘	๑,๑๐๑	๐	๔,๖๕๗.๐
ชะแล	๑,๐๑๗,๐๐๐	๒,๔๙๗	๐	๙,๔๔๗	๘,๗๘๐	๕	๑๓๔	๐	๖,๖๐๘	๕๕๑	๖๒๘	๐	๒๘,๖๕๐.๐
ลิ้นถิ่น	๑๖๘,๗๕๐	๔๖๔	๐	๗๑๕	๗	๐	๕	๐	๕,๙๒๒	๖๐๓	๑,๓๓๙	๐	๙,๐๕๕.๐
หินดาด	๑๒๘,๑๒๕	๓๕	๐	๑,๒๙๖	๑๖๖	๑๒	๑๕	๐	๔,๙๒๒	๗๕๒	๑,๓๐๕	๐	๘,๕๐๓.๐
ปิล็อก	๔๕๓,๑๒๕	๘๗	๐	๑,๒๓๖	๓	๐	๙	๐	๒,๑๗๘	๙๐	๕๔๔	๐	๔,๑๔๗.๐
ห้วยเขย่ง	๒๓๓,๓๖๗	๙	๐	๕๖	๙	๐	๑๔	๐	๔,๐๗๔	๑๖๐	๔๔๔	๐	๔,๗๖๖.๐
รวม	๒,๓๖๒,๐๑๗	๓,๒๓๑	๐	๑๓,๕๑๒	๘,๙๗๖	๑๙.๕	๑๘๖	๐	๓๔,๘๒๒	๒,๖๕๘	๖,๕๕๙	๐	๖๙,๙๖๓.๕

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง พ.ศ.๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๕ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ,พ.ศ.๒๕๖๗)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอทองผาภูมิ มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	กลุ่มจักสานไม้ไผ่บ้านหนองเจริญ	นายสมบุญ พวงสุวรรณ	เครื่องจักสาน	๒๑	๖	ลิ้นถิ่น
๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมโครเซตตำบลห้วยเขย่ง	นางรังสิยา ประดิษฐ์คำย	ผลิตภัณฑ์ถักโครเซต	๒๕/๒	๗	ห้วยเขย่ง

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอทองผาภูมิ,พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๕ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	
เครื่องดื่ม	
ผ้า เครื่องแต่งกาย	
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๒
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	
รวม	๒

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอทองผาภูมิ,พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอทองผาภูมิ

ชื่อ	ที่อยู่	จำนวนสมาชิก	ประธาน
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานไม้ไผ่บ้านหนองเจริญ	21 หมู่ 6 ต.ลิ้นถิ่น อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0898288970		
วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรหินดาตร่วมใจ	10/2 หมู่ 3 ต.หินดาต อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0832354626		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีผู้รวบรวมผลผลิตทุเรียน	19/1 หมู่ 5 ต.ชะแล อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 034519048		
วิสาหกิจชุมชนการเลี้ยงหมูหลุม ต.ชะแล	32/63 หมู่ 6 ต.ชะแล อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0925144835		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกผักหมุนเวียนบ้านห้วยเสือ	7/1 หมู่ 1 ต.ชะแล อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 010175798		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมโครเซต ตำบลห้วยเขย่ง	25/2 หมู่ 7 ต.ห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 090438182		

ชื่อ	ที่อยู่	จำนวนสมาชิก	ประธาน
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกาแฟ-บุกบ้านขนุนคลี่	277/15 หมู่ 4 ต.ท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0802380818		
วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไข่ตำบลลิ้นถิ่น	30/4 หมู่ 1 ต.ลิ้นถิ่น อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0892585825		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมบ้านทุ่งนางครวญ	22/1 หมู่ 6 ต.ชะแล อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0870673191		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสุกรตำบลห้วยเขย่ง	40/1 หมู่ 3 ต.ห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0819862637		
วิสาหกิจชุมชนการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพคุณภาพสูงบ้านพุถ่อง	16/3 หมู่ 1 ต.ลิ้นถิ่น อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0861708894		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีพัฒนาสะพานลาว หมู่2	66 หมู่ 2 ต.สหกรณ์นิคม อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 034485350		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกาแฟบ้านทุ่งนางครวญ ม.6	22/5 หมู่ 6 ต.ชะแล อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปราชินีของดีตำบลห้วยเขย่ง	48 หมู่ 4 ต.ห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0616452418		
วิสาหกิจชุมชนกาแฟและบุกพวย	14/5 หมู่ 3 ต.ชะแล อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0631946585		
วิสาหกิจชุมชนเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ภาคตะวันตก	72/3 หมู่ 5 ต.หินดาด อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0619539545		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มดอกไม้จันทน์บ้านวังหิน	16/4 หมู่ 1 ต.หินดาด อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0987971804		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าทอกระเหรี่ยงบ้านสะพานลาว	63 หมู่ 2 ต.สหกรณ์นิคม อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0847175185		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอนุรักษ์ไถ่ชนเพื่อคัดสายพันธุ์ ต.ลิ้นถิ่น	28/16 หมู่ 1 ต.ลิ้นถิ่น อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0872487260		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ปีกบ้านทุ่งนางครวญ	21/14 หมู่ 6 ต.ชะแล อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0817945075		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ตำบลหินดาด	29/1 หมู่ 3 ต.หินดาด อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0890144095		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรบ้านห้วยเขย่ง	31 หมู่ 3 ต.ห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0871618434		
วิสาหกิจชุมชนกาแฟอำเภทองผาภูมิ	30/3 หมู่ 2 ต.ชะแล อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0925818426		

ชื่อ	ที่อยู่	จำนวนสมาชิก	ประธาน
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรแปรรูปภายใต้โครงการพัฒนาพื้นที่สูง แบบโครงการหลวง	58/3 หมู่ 5 ต.ห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0615343132		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มไม้กวาดทางมะพร้าว ตำบลท่าขนุน	13/1 หมู่ 2 ต.ท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0895277383		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหมูเส้นสมุนไพร บ้านปรังกาสี	9/11 หมู่ 3 ต.ท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0989250299		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกสมุนไพรทองผาภูมิ	47/2 หมู่ 1 ต.ท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0953929659		
วิสาหกิจชุมชนโฮมสเตย์บ้านพลั่ว	10/9 หมู่ 3 ต.ลิ้นถิ่น อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0811903537		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงไก่บ้านตำบลสหกรณ์นิคม	103/47 หมู่ 6 ต.สหกรณ์นิคม อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0860985772		
วิสาหกิจชุมชนเดินตามรอยพ่อ	29 หมู่ 7 ต.ชะแล อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0649796066		
วิสาหกิจชุมชนกาชาญ	123/9 หมู่ 5 ต.หินดาด อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0924629292		
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ	99/1 หมู่ 5 ต.ท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0659744996		
วิสาหกิจชุมชนปลูกและแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพและการท่องเที่ยวบ้านบนภู	25/1 หมู่ 5 ต.ชะแล อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0875922211		
วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรบ้านลิ้นถิ่น	31/3 หมู่ 1 ต.ลิ้นถิ่น อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0927364785		
วิสาหกิจชุมชนกรีนกัญ เฮอร์บ ออร์แกนิก	1 หมู่ 2 ต.ห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0895944714		
วิสาหกิจชุมชนเกษตรทองผาภูมิ	454/44 หมู่ 1 ต.ท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0923521200		
วิสาหกิจชุมชนภูมิพนา ทองผาภูมิ	26/1 หมู่ 1 ต.หินดาด อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงปลากระชังในอ่างเก็บน้ำ	458 หมู่ 1 ต.ท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0890921262		
วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรแปรรูป ต.สหกรณ์นิคม	14 หมู่ 3 ต.สหกรณ์นิคม อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0615685542		
วิสาหกิจชุมชนทองผาภูมิพัฒนา	5/8 หมู่ 1 ต.สหกรณ์นิคม อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0863453739		

ชื่อ	ที่อยู่	จำนวนสมาชิก	ประธาน
วิสาหกิจชุมชนมารี 13	25/5 หมู่ 4 ต.หินดาด อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0851954941		
วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงสมุนไพรไร่ป่า	28/1 หมู่ 5 ต.ห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0871630095		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกมะม่วงหิมพานต์ทองผาภูมิ	234 หมู่ 1 ต.ท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0813783725		
วิสาหกิจชุมชนเที่ยวเรียนรู้ เกษตรอินทรีย์วิถีไทยทองผาภูมิ	15/28 หมู่ 6 ต.ห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0944609039		
วิสาหกิจชุมชนสร้างรายได้เสริมในครัวเรือนตำบลท่าขนุน	28/55 หมู่ 1 ต.ท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0625916191		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาหารบ้านหินแหลม	14/31 หมู่ 5 ต.ท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0984210839		
วิสาหกิจชุมชนสหกรณ์นิคมรักสมุนไพร	13/4 หมู่ 3 ต.สหกรณ์นิคม อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี โทรศัพท์ 0625469649		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ,พ.ศ.๒๕๖๖

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่	จำนวนสมาชิก	ประธาน
กลุ่มยุวเกษตรกรผู้ปลูกผัก โรงเรียนบ้านไร่	หมู่ ๖ ต.ห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านปรังกาสี	หมู่ ๓ ต.ท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรผู้ผลิตไม้กวาดดอกหญ้าห้วยเขย่ง	หมู่ ๕ ต.ห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดอกไม้จันทน์บ้านวังหิน	หมู่ ๑ ต.หินดาด อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	หมู่ ๒ ต.สหกรณ์นิคม อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี		
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเลี้ยงปลาน้ำจืดบ้านสะพานลาว	หมู่ ๒ ต.สหกรณ์นิคม อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี		
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรจักรสานไม้ไผ่บ้านหนองเจริญ	หมู่ ๖ ต.ลิ้นถิ่น อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี		
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรอินทรีย์บ้านองอิ	หมู่ ๒ ต.ท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี		
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผู้ทอผ้า โครงการพระราชดำริ	หมู่ ๕ ต.ห้วยเขย่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ,พ.ศ.๒๕๖๖

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอดงหลวง จังหวัดกาญจนบุรี

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
สหกรณ์นิคมทองผาภูมิ	๘/๒	๑	สหกรณ์นิคม		
สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราทองผาภูมิ จำกัด	๓๐๐/๑	๑	ท่าขนุน		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดงหลวง,พ.ศ.๒๕๖๗

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครัวเรือนเกษตรกร

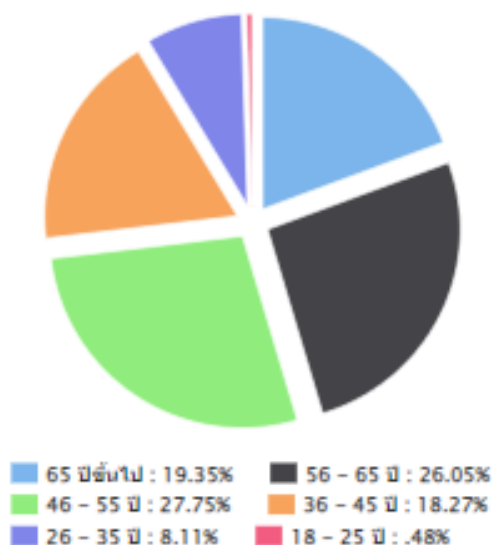
อำเภอ ทองผาภูมิ มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๔,๕๘๘ ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๑,๒๗๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๗๕ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๐๕ และอายุ ๖๕ ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๓๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๙ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๘๘๘	๑๙.๓๕
๕๖ - ๖๕ ปี	๑,๑๙๕	๒๖.๐๕
๔๖ - ๕๕ ปี	๑,๒๗๓	๒๗.๗๕
๓๖ - ๔๕ ปี	๘๓๘	๑๘.๒๗
๒๖ - ๓๕ ปี	๓๗๒	๘.๑๑
๑๘ - ๒๕ ปี	๒๒	๐.๔๘
รวม	๔,๕๘๘	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง,พ.ศ.๒๕๖๗

หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง,พ.ศ.๒๕๖๗

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอทองผาภูมิ มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๓,๙๖๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๓๖ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๖๒๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖๔

ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๓,๙๖๒	๘๖.๓๖
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๖๒๖	๑๓.๖๔

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง,พ.ศ.๒๕๖๗

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง,พ.ศ.๒๕๖๗

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

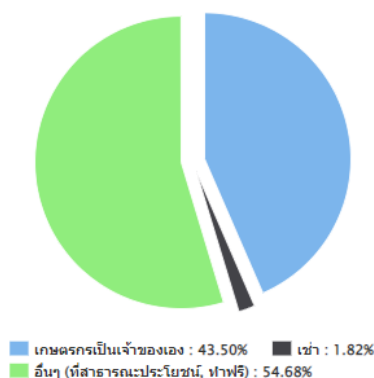
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอทองผาภูมิ. ส่วนใหญ่เป็นที่ดินอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๑,๕๖๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๖๘ รองลงมาคือ เกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน ๑,๒๔๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๕๐ และเช่า จำนวน ๕๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๑,๒๔๑	๔๓.๕๐
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑,๕๖๐	๕๔.๕๘
เช่า	๕๒	๑.๘๒

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง,พ.ศ.๒๕๖๗

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ภาพที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง,พ.ศ.๒๕๖๗

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

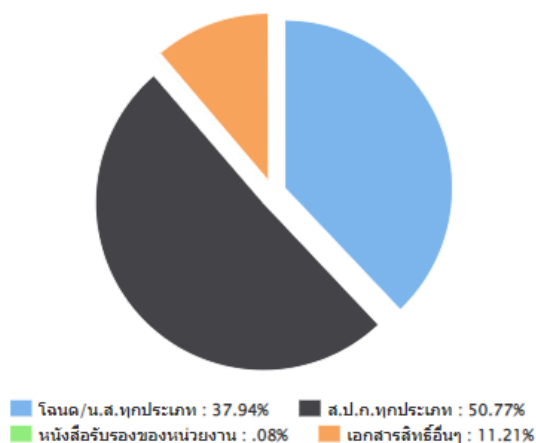
เกษตรกรอำเภอทองผาภูมิ มีการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๑,๕๖๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๖๘ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๖๕๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๗๗ และเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๔๙๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๙๔ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	อื่นๆ	
๔๙๑	๖๕๗	๑	๑๔๕	๑,๒๙๔

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง,พ.ศ.๒๕๖๗

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

ภาพที่ ๑๙ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง,พ.ศ.๒๕๖๗

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอทองผาภูมิ มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๔ กลุ่ม กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๔ กลุ่ม กลุ่มยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๒๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๔๗ แห่ง สมาชิก ราย สหกรณ์ ๒ แห่ง

ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ท่าขนุน	๓		๑	๒๐			๑๑	๑๓๒	๑			
ชะแล	๑		-				๑๓	๒๑๓	-			
ปิล็อก	-		-				-					
ห้วยเขย่ง	๑		๑		๑	๒๐	๘	๗๘	-			
ลิ้นถิ่น	๔		-				๖	๑๒๗	-			
หินดาด	๒		๑				๘	๑๐๗	-			
สหกรณ์นิคม	๑		๑				๖	๗๒	๑			
รวม	๑๒		๔		๑	๒๐	๕๒	๗๒๙	๒			

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง,พ.ศ.๒๕๖๖

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอทองผาภูมิ มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๗ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๕. ศูนย์ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลศูนย์ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง.....ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินศูนย์

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏีรูป	
ท่าขนุน			๑						
สหกรณ์นิคม			๑						
ชะแล		๓	๑						
ลิ้นถิ่น	๑	๓	๑	๑					
หินดาด		๑	๒						
ปิล็อก		๑							
ห้วยเขย่ง									
รวม	๑	๘	๖	๑					

ที่มา : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตร,พ.ศ.๒๕๖๗

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอทองผาภูมิ มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๔๕ คน อาสาสมัครฝนหลวง จำนวน ๑ คน ครูบัญชีอาสา จำนวน ๕ คน อย่างไรก็ตามอาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิบัติที่ดิน
ท่าขนุน	๑		๒	๑	๖	๕			
สหกรณ์นิคม		๑	๒	๑	๗	๖			
ชะแล			๑	-	๙	๗			
ลิ้นถิ่น		๑	๓	๓	๙	๗			
หินดาด		๓	-	๒	๙	๘			
ปิล็อก			-	-	๔	๔			
ห้วยเขย่ง			๔	๑	๑๐	๘			
รวม	๑	๕	๑๒	๘	๕๕	๔๕			

ที่มา : ระบบบันทึกกองฯ.,พ.ศ.๒๕๖๗

(๒) ปราชญ์ชาวบ้าน

อำเภอทองผาภูมิ มีปราชญ์ชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของปราชญ์แต่ละคน ซึ่งในอำเภอทองผาภูมิมีปราชญ์ชาวบ้านจำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
หินดาด	๑	นายวิเชียร รวยเงิน	ม.๔ ต.หินดาด อ.ทองผาภูมิ	ความพอเพียง
รวม	๑			

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง,พ.ศ.๒๕๖๗

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายวีระ ไชวแข็ง

บ้านเลขที่ ๓๐/๔ หมู่ ๑ ตำบลลิ้นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

สถานการณ์ของพื้นที่ :

- พืชเศรษฐกิจหลักในพื้นที่ตำบลลิ้นถิ่น นอกจากยางพารา มันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แล้วยังมีไม้ผลที่เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งคือ กล้วยไข่ โดยเกษตรกรปลูกเพื่อการส่งออกเป็นส่วนใหญ่ มีพื้นที่ปลูกประมาณ ๓๐๐ ไร่

- เกษตรกรเริ่มหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี และปลูกพืชผสมผสาน

แนวทางการพัฒนา :

๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนการใช้ปุ๋ยเคมี

๒. ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง

๓. ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๔. ส่งเสริมเกษตรกรใช้นวัตกรรมในการผลิตกล้วยไข่

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรม

หลักสูตรเรียนรู้ :

๑. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์

๒. การใช้นวัตกรรมในการผลิตกล้วยไข่

หลักสูตรบังคับ

๑. เกษตรทฤษฎีใหม่

๒. เศรษฐกิจพอเพียง

๓. เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรเสริม

๑. การทำนาในรูปแบบต่างๆ

๒. กระบวนการผลิตข้าว

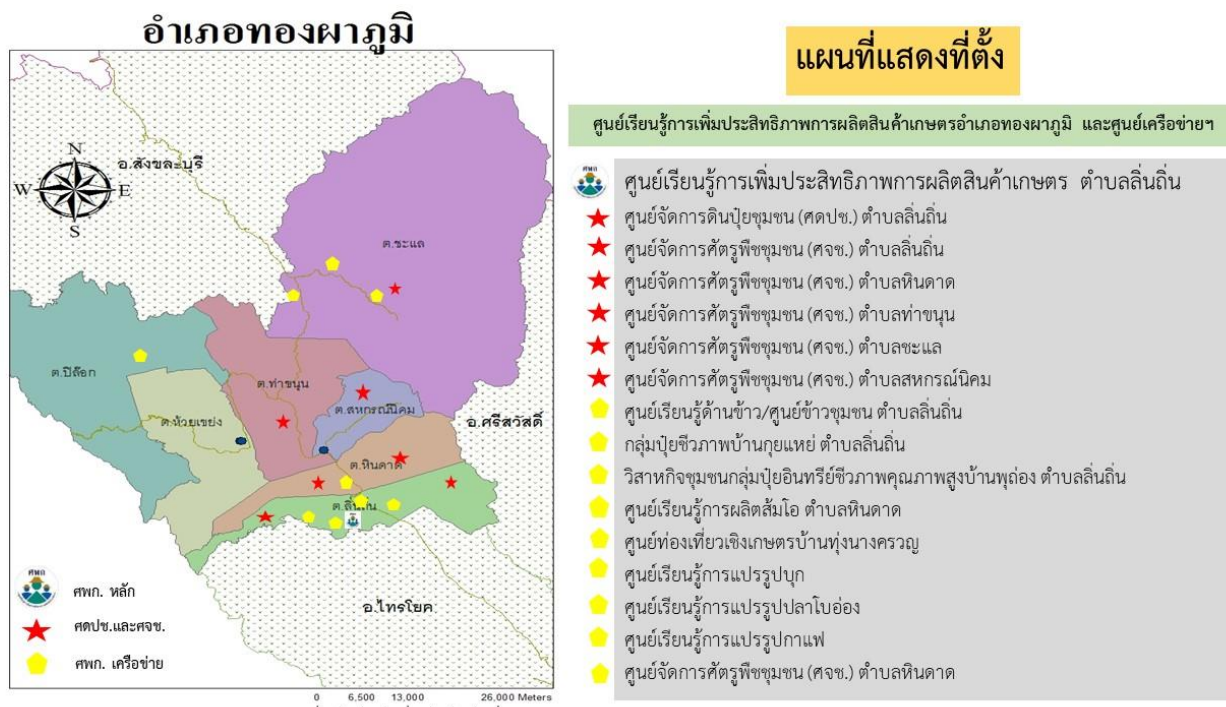
๓. เกษตรปลอดภัย ข้าวอินทรีย์

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๕ ศูนย์

ตารางที่ ๒๗ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล	เบอร์โทรศัพท์
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลลิ้น	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๖	ลิ้นลิ้น	นายวิเชียร บุญพิทักษ์	๐๘๙๘๓๖๙๑๘๖
๒	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลลิ้น	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๑	ลิ้นลิ้น	นายถวิล ทำศรี	๐๘๖๑๗๐๘๘๙๔
๓	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลลิ้น	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๖	ลิ้นลิ้น	นายวิเชียร บุญพิทักษ์	๐๘๙๘๓๖๙๑๘๖
๔	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลหินดาด	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๕	หินดาด	นายสมประยุทธ ศรีวัฒนา	๐๙๖๐๙๕๓๙๕๖
๕	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลท่าขนุน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๓	ท่าขนุน	นายประสutti วิชาวโบลย์	๐๘๑๙๔๑๔๐๖๖
๖	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลชะแล	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๒	ชะแล	นายถนัด เณรจาทิ	๐๘๙๙๑๑๑๖๙๔
๗	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลสหกรณ์นิคม	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๒	สหกรณ์นิคม	นายณภดล ช่างสาน	๐๘๙๕๔๖๑๗๘๑
๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพคุณภาพสูงบ้านพุถ้อง	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	๑	ลิ้นลิ้น	นายถวิล ทำศรี	๐๘๖๑๗๐๘๘๙๔
๙	กลุ่มปุ๋ยชีวภาพบ้านกุยแห่	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	๒	ลิ้นลิ้น	นายวิเชียร บุญพิทักษ์	๐๘๙๘๓๖๙๑๘๖
๑๐	ศูนย์เรียนรู้การผลิตส้มโอตำบลหินดาด	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๕	หินดาด	นายसानู จินแส	๐๙๒๔๖๒๙๒๙๒
๑๑	ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านทุ่งนางครวญ	ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	๖	ชะแล	นางสมหมาย เรืองเจริญ	๐๘๔๙๒๓๒๗๕๑
๑๒	ศูนย์เรียนรู้การแปรรูปบุก	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	๓	ชะแล	นายสุรสิทธิ์ ฤกษ์ศักดิ์ศรี	๐๘๔๗๓๔๕๙๗๔
๑๓	ศูนย์แปรรูปปลาโอบ่อง	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	๒	ปลื้ม	นางไพเราะ คล้ายมี	๐๘๙๕๐๙๔๔๐๖
๑๔	ศูนย์เรียนรู้การแปรรูปกาแฟ	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	๒	ชะแล	นายกฤษณ์วัชร ปาปะกัง	๐๙๒๙๑๔๕๓๖๑
๑๕	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลหินดาด	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๓	หินดาด	นายปราโมทย์ ภูกาญจน์	

ที่มา : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตร,พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๐ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

อำเภอทองผาภูมิมีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๗ กลุ่ม ได้แก่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่กล้วยไข่

ที่อยู่ ม. ๑ ต.ลิ้นถิ่น อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี

กิจกรรม

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๑๕,๐๐๐ บาทต่อไร่ เป็น ๑๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ (๓๓.๓๓ %)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๒,๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ เป็น ๒,๘๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ (๗.๗ %)
- เป้าหมายรายได้ ๓๓,๖๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๑๓,๑๗๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ลดต้นทุนการผลิต
๒. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
๓. เพิ่มมาตรฐาน/คุณภาพผลผลิต
๔. ช่องทางการจำหน่ายเพิ่มเติม
๕. การบริหารจัดการ

ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

กิจกรรม	เดือน													ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
ประชุมคณะกรรมการแปลงใหญ่															
วางแผนการจำหน่ายผลผลิต						๒๐						๒๐			
ประชุมประธานแปลงใหญ่และเครือข่ายศพก.		๒๑			๒๓		๙	๗					๔,๐๐๐		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ ,พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๒๙ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	ลิ้นถิ่น	แปลงใหญ่กล้วยไข่ตำบลลิ้นถิ่น	กล้วยไข่	๔๐	๓๕๓	นายวีระ ไชวเซ่ง	๐๘๙๒๕๘๕๘๒๕
๒	หินดาด	แปลงใหญ่มันสำปะหลังตำบลหินดาด	มันสำปะหลัง	๓๐		นายเทวา เดชสาร	
๓	สหกรณ์นิคม	แปลงใหญ่ยางพาราตำบลสหกรณ์นิคม	ยางพารา	๕๓		นายสมภพ จันทรพิภ	
๔	สหกรณ์นิคม	แปลงใหญ่กาแฟทองผาภูมิ	กาแฟ	๙๐		นายพิเชียร ปรีชากุล	
๕	ท่าขนุน	แปลงใหญ่ยางพาราตำบลท่าขนุน	ยางพารา	๕๗		นายสมยศ แข่งขันดี	
๖	ท่าขนุน	แปลงใหญ่ทุเรียนอำเภอทองผาภูมิ	ทุเรียน	๔๑	๑,๐๐๓	นายวิวัฒน์ ศรีวิเชียร	
๗	ปิล็อก	แปลงใหญ่ทุเรียนปิล็อก	ทุเรียน	๓๘	๗๓๔	นายขวัญเมือง วรทจตุพัฒน์	

ที่มา : กลุ่มแปลงใหญ่อำเภอทองผาภูมิ,พ.ศ.๒๕๖๗

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

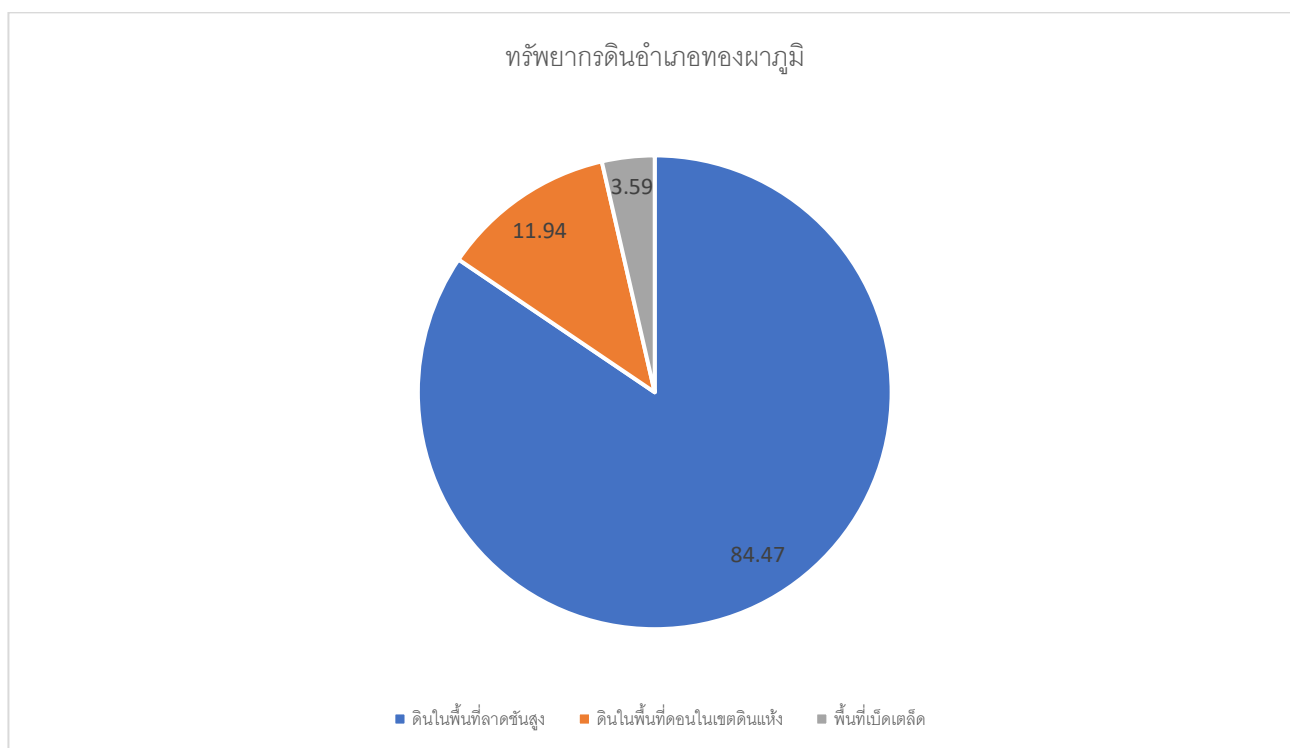
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในอำเภอดงหลวง จะมีลักษณะของดินหลายชุด ขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่และแหล่งกำเนิดของดิน ซึ่งในแต่ละชุดดินก็เหมาะสมกับการปลูกพืชแตกต่างกันออกไป โดยภาพรวมแล้วสามารถปลูกพืชได้เกือบทุกชนิด

ตารางที่ ๓๐ แสดงทรัพยากรดินอำเภอดงหลวง จังหวัดกาญจนบุรี

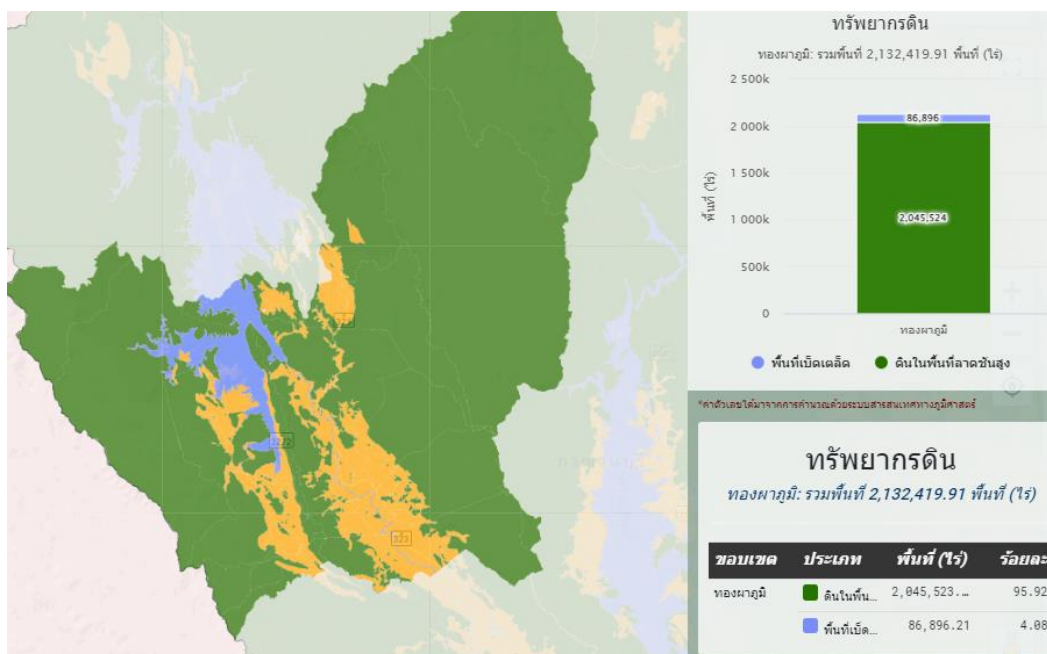
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๒,๐๔๕,๕๒๔	๘๔.๔๗
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๒๘๙,๑๔๔	๑๑.๙๔
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๘๖,๘๙๖	๓.๕๙
กลุ่มชุดดินผสม	๐	๐
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๐	๐

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอดงหลวง จังหวัดกาญจนบุรี

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๒ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๗

๒) ทรัพยากรน้ำ

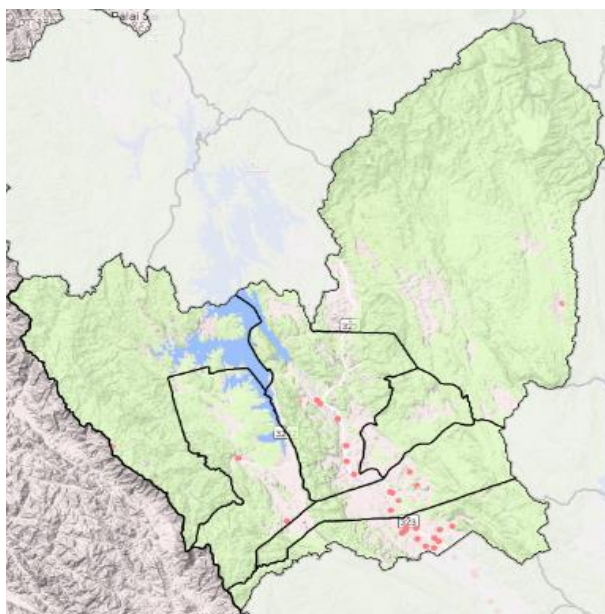
อำเภอทองผาภูมิ เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๙๕% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรีรวมทั้งสิ้น ๖๖ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลท่าขนุน	จำนวน ๑๗ บ่อ	ตำบลชะแล	จำนวน ๓ บ่อ
ตำบลปิล็อก	จำนวน ๒ บ่อ	ตำบลห้วยเขย่ง	จำนวน ๔ บ่อ
ตำบลลิ้นถิ่น	จำนวน ๒๘ บ่อ	ตำบลหินดาด	จำนวน ๑๒ บ่อ
ตำบลสหกรณ์นิคม	จำนวน ๐ บ่อ		

ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

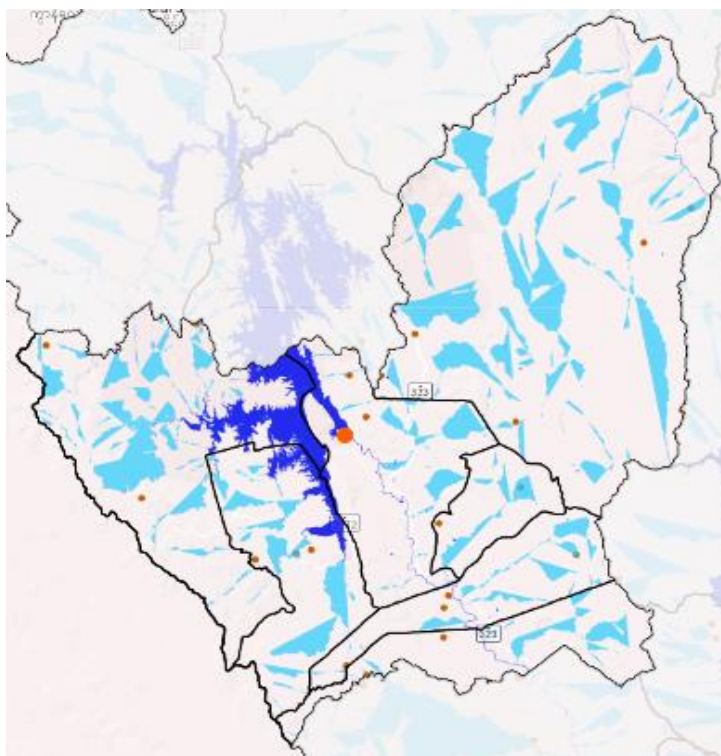
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>,พ.ศ.๒๕๖๗

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบ และในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติ น้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอทองผาภูมิ มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๒๒ แห่ง และ โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน ๑ แห่ง

ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>,พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๖ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๗

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่คำว่า ไม่มี)

“เงาะทองผาภูมิ” (Thong Pha Phum Rambutan) หมายถึง เงาะพันธุ์โรงเรียน เป็นผลไม้ที่มีชื่อเสียงของ จังหวัดกาญจนบุรี สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ มีลักษณะโดดเด่นคือ ผลค่อนข้างกลมเล็ก ขนสั้นเขียว เปลือกบาง เมล็ดเล็ก เนื้อหนา หวาน ล่อน กรอบ ไม่ฉ่ำน้ำ พบพื้นที่ปลูกในอำเภอทองผาภูมิ อำเภอไทรโยค อำเภอสังขละบุรี และอำเภอศรีสวัสดิ์ พื้นที่ปลูกเงาะทองผาภูมิ จะมีลักษณะเป็นพื้นที่ดอน ดินทั่วไปเป็นดินร่วนปนดินเหนียว และเป็นป่า มีฝนตกบ่อยครั้ง ด้วยสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศดังกล่าว เงาะที่ปลูกในพื้นที่ดังกล่าวจึงมีรสชาติ และมีความเป็นเอกลักษณ์แตกต่างจากพื้นที่อื่น ราคา กิโลกรัมละ ๕๐ - ๗๕ บาท ขณะที่เงาะโรงเรียนที่อื่นขายได้ ๓ โล ๑๐๐ บาท

“ทุเรียนทองผาภูมิ” (Thong Pha Phum Durian) เป็นทุเรียนพันธุ์หมอนทองที่ปลูกในพื้นที่แนวเทือกเขา ตะนาวศรี ซึ่งมีลำน้ำสำคัญมากมาย มีสภาพอากาศกลางวันร้อนกลางคืนเย็น ทำให้ลักษณะดินบริเวณนั้นเป็นดินศิลา แล่ง เนื้อดินร่วนปนทราย สามารถระบายน้ำได้ง่าย ทำให้รากทุเรียนสามารถชอนไชหาอาหารได้ดี และได้รับสารอาหาร จากดินเต็มที่ ด้วยแหล่งภูมิศาสตร์นี้ทำให้ทุเรียนทองผาภูมิเติบโตได้ดี มีอัตลักษณ์ชัดเจน ผลทรงรีสวย เปลือกบาง รสชาติหวานมัน เนื้อหนาสีครีมเหลือง ผิวมันวาว กรอบ เส้นใยน้อยและไม่มีการกลืนจน นับว่าเป็นอีกหนึ่งสินค้าที่ได้รับความนิยม จากผู้บริโภคคนไทยและต่างชาติ สามารถขายได้ กิโลกรัมละ ๑๘๐ - ๔๐๐ บาท

๑.๔ สีนค่าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้า ยางพารา

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

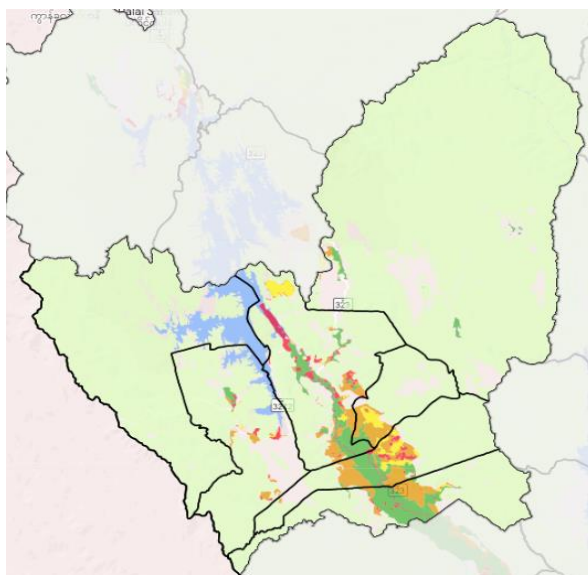
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอทองผาภูมิ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกยางพาราทั้งหมด จำนวน ๑๖๙,๗๕๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๖๙,๕๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๙๗ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๘,๖๓๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๙๘ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๖๑,๔๙๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๒๒ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๐,๐๗๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๘๓

ตารางที่ ๓๑ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปาน กลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอ ทองผาภูมิ	๖๙,๕๕๐	๑๘,๖๓๑	๖๑,๔๙๑	๒๐,๐๗๘	๑๖๙,๗๕๐

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>,พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอทองผาภูมิ

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>,พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๘ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับ ยางพารา อำเภอทองผาภูมิ
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ,พ.ศ.๒๕๖๗

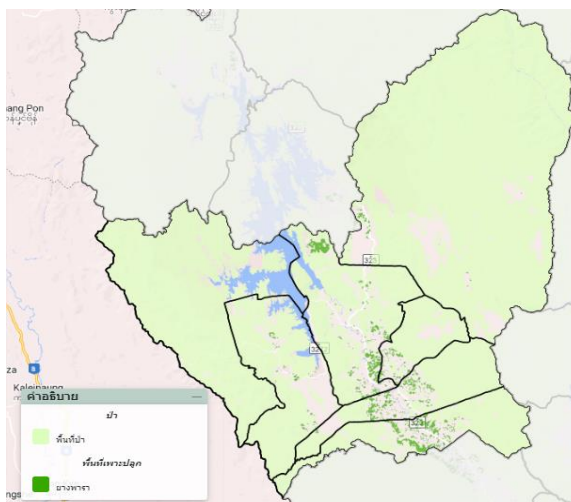
(๒) พื้นที่ปลูกยางพารา

อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีพื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน ๔๑,๕๗๘ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลท่าขนุน จำนวน ๙,๓๘๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลชะแล จำนวน ๗,๙๗๘ ไร่ และตำบลลื่นถื่น จำนวน ๖,๕๘๙ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกยางพารา (ไร่)
๑	ท่าขนุน	๙,๓๘๐
๒	บึงลือก	๒,๔๔๓
๓	หินลาด	๕,๕๒๒
๔	ลื่นถื่น	๖,๕๘๙
๕	ชะแล	๗,๙๗๘
๖	ห้วยเขย่ง	๖,๓๒๙
๗	สหกรณ์นิคม	๓,๓๓๗
	รวม	๔๑,๕๗๘

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง,พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอดงพญาเย็น
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗

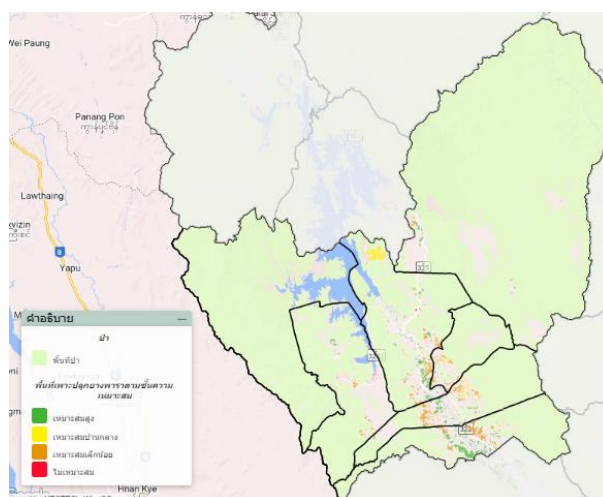
(๓) พื้นที่ปลูก ยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอดงพญาเย็น มีพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๔๐,๕๘๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๕,๐๓๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๐๔ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๖,๕๘๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒๒ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๗,๗๕๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๗๔ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑,๒๑๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๐๐

ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูก ยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดงพญาเย็น จังหวัดกาญจนบุรี

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ดงพญาเย็น	๑๕,๐๓๗	๖,๕๘๒	๑๗,๗๕๒	๑,๒๑๖	๔๐,๕๘๖

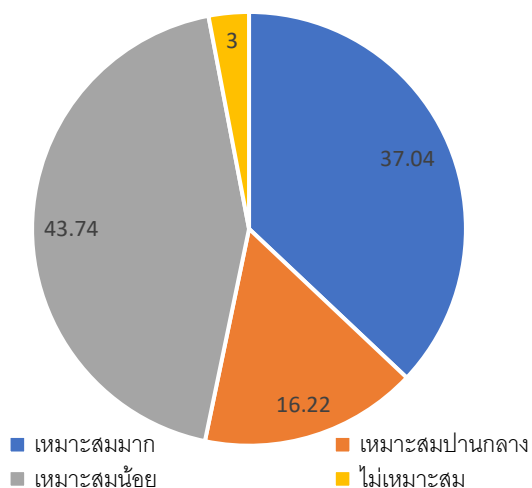
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดงพญาเย็น

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ภาพที่ ๓๑ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอทองผาภูมิ

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

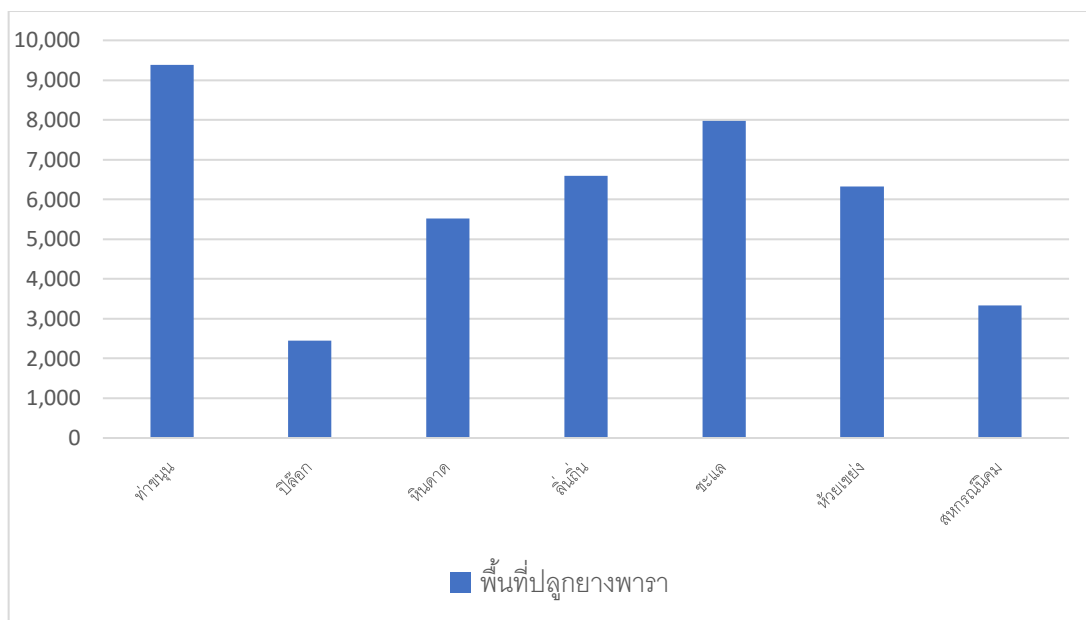
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอทองผาภูมิ มีพื้นที่การปลูกยางพารา จำนวน ๔๑,๕๗๘ ไร่ ๑,๙๖๖ ไร่ ๑,๙๖๖ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลท่าขนุน จำนวน ๙,๓๘๐ ไร่ จำนวน ๓๗๔ ไร่ ๓๗๔ ไร่ รองลงมาคือตำบลชะแล จำนวน ๗,๙๗๘ ไร่ ๓๘๕ ไร่ ๓๘๕ ไร่ และตำบลลิ้นถิ่น จำนวน ๖,๕๘๙ ไร่ ๒๗๘ ไร่ ๒๗๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๔ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ท่าขนุน	๓๗๔.๐๐	๙,๓๘๐	๘,๗๗๖.๐๐	๒,๓๗๐	๐.๒๗
ปิล็อก	๑๕๗.๐๐	๒,๔๔๓	๒,๑๙๗.๐๐	๕๐๕	๐.๒๓
หินดาด	๒๕๔.๐๐	๕,๕๒๒	๕,๑๑๖.๐๐	๑,๐๒๓	๐.๒
ลิ้นถิ่น	๒๗๘.๐๐	๖,๕๘๙	๖,๒๙๗.๐๐	๑,๕๗๔	๐.๒๕
ชะแล	๓๘๕.๐๐	๗,๙๗๘	๖,๗๘๖.๐๐	๑,๗๖๔	๐.๒๖
ห้วยเขย่ง	๔๐๒.๐๐	๖,๓๒๙	๖,๑๘๐.๐๐	๑,๕๗๖	๐.๒๕๕
สหกรณ์นิคม	๑๖๘.๐๐	๓,๓๓๗	๒,๗๔๕.๐๐	๖๖๗	๐.๒๔๓
รวม	๑,๙๖๖.๐๐	๔๑,๕๗๘	๓๘,๐๙๗.๐๐	๙,๔๘๐	

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, ๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๒ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, ๒๕๖๗

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

- (๑) การใช้พันธุ์ดี มีการเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่
- (๒) การเตรียมดิน มีการปรับสภาพดินก่อนปลูก
- (๓) การปลูก มีการเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสม
- (๔) ระบบการให้น้ำ ยังใช้ระบบรอน้ำฝน
- (๕) การดูแลรักษา มีการบำรุงรักษาตามช่วงอายุ
- (๖) การใส่ปุ๋ย มีการใส่ปุ๋ยตามช่วงการให้ผลผลิต
- (๗) การเก็บเกี่ยว มีการเก็บเกี่ยวในช่วงอายุเวลาที่เหมาะสม และเก็บเกี่ยวถูกวิธี
- (๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว มีการพักช่วงการกรีด และใส่ปุ๋ยบำรุง
- (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู รักษาตามอาการ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอทองผาภูมิมีการปลูก ยางพารา ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ยางพารา					←	→	△				▽	→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพาราในอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, ๒๕๖๗

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอทองผาภูมิ.มีต้นทุนการผลิตยางพารา โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงินบาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนเป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท

ตารางที่ ๓๕ แสดงต้นทุนการผลิตยางพารา ปี ๒๕๖๖ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
ไถดิน			๘๐๐			
พันธุ์ยางพารา						
ดายหญ้า ๒ ครั้ง/ปี			๑,๐๐๐			
ปุ๋ย ๑๐๐ กก./ไร่ (๒ ครั้ง)			๕,๒๐๐			
ค่าแรงใส่ปุ๋ย			๕๐๐			
รวม			๗,๕๐๐			

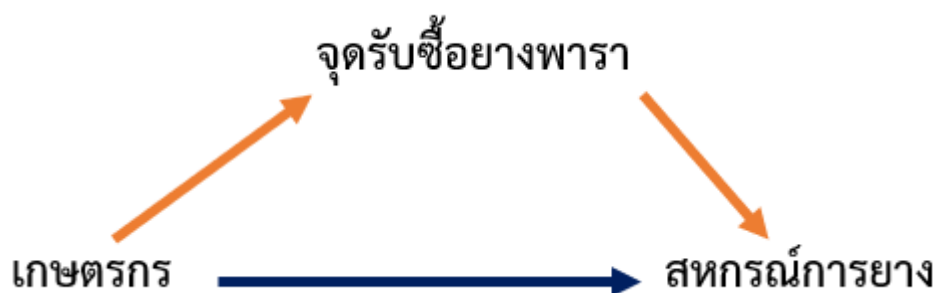
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

ราคาตลาดกลางยางพารา ยางแผ่นดิบอยู่ที่ ๕๓.๑๕ บาท/กก. ยางแผ่นรมควันอยู่ที่ ๕๗.๘ บาท/กก. ราคาอาจปรับตัวตามตลาดล่วงหน้าต่างประเทศ โดยราคาอาจมีแนวโน้มทรงตัวหรือปรับตัวเพิ่มขึ้นในรอบแคบ มีปัจจัยจากราคาน้ำมันดิบปรับเพิ่มขึ้น

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

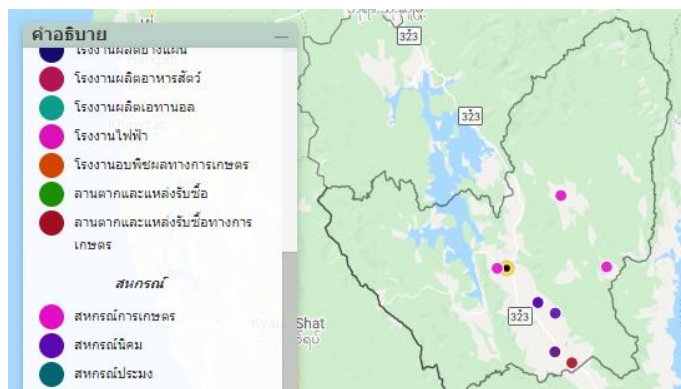
เกษตรกรนำยางพารามาขายเอง ณ สหกรณ์การยาง และเกษตรกรนำยางพาราไปขายยังจุดรวบรวมแล้วจุดรวบรวมนำมาขายที่สหกรณ์การยางอีกที

ภาพที่ ๓๔ แสดงวิธีการตลาด ยางพารา อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
อำเภอทองผาภูมิ มีแหล่งรับซื้อ รวม ๗ แห่ง

ภาพที่ ๓๕ แสดงแหล่งรับซื้อยางพารา อำเภอทองผาภูมิ
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอทองผาภูมิ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านยางพารา จำนวน ๐ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตยางพารา อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑						

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ, ๒๕๖๗

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า มันสำปะหลัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

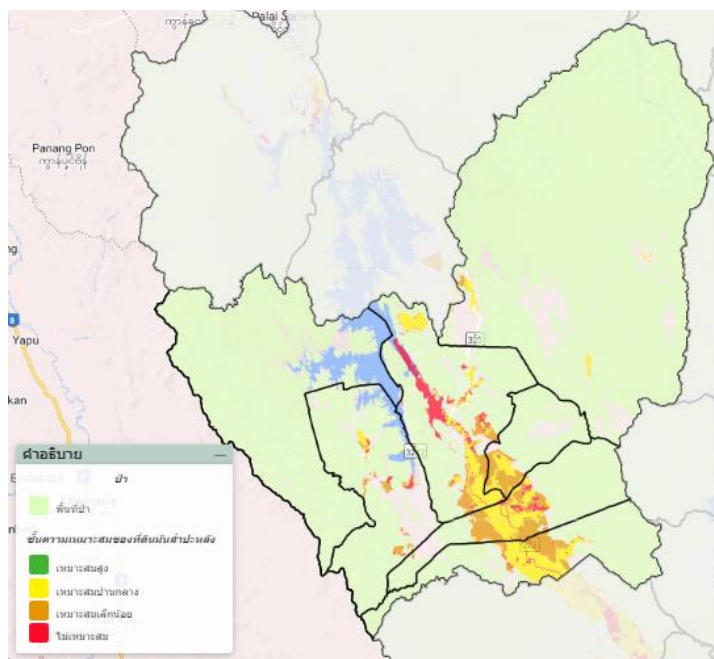
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอทองผาภูมิ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง ทั้งหมด จำนวน ๑๖๙,๗๔๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๙๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๕ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๘๐,๗๙๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๖ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๖๓,๒๔๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๒๖ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๕,๖๑๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๙

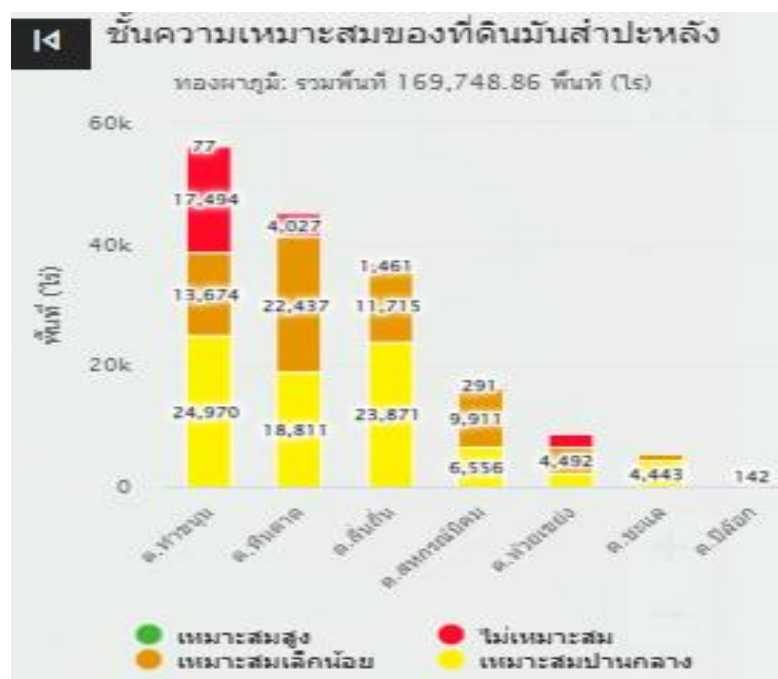
ตารางที่ ๓๗ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

อำเภอ	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ทองผาภูมิ	๙๑	๘๐,๗๙๖	๖๓,๒๔๒	๒๕,๖๑๙	๑๖๙,๗๔๘

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอลำพูน
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๗ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับมันสำปะหลัง อำเภอลำพูน
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

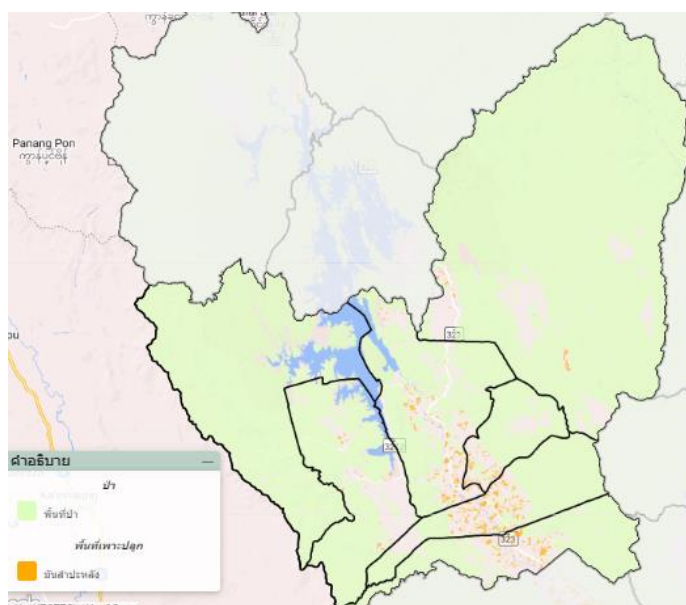
(๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๑๗,๐๗๓ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลชะแล จำนวน ๑๒,๐๓๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลปิล็อก จำนวน ๒,๐๖๒ ไร่ และตำบลหินดาด จำนวน ๑,๓๗๖ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)
๑	ท่าขนุน	๔๓๒
๒	ปิล็อก	๒,๐๖๒
๓	หินดาด	๑,๓๗๖
๔	ลิ้นถิ่น	๘๖๕
๕	ชะแล	๑๒,๐๓๐
๖	ห้วยเขย่ง	๖๗
๗	สหกรณ์นิคม	๒๔๑
	รวม	๑๗,๐๗๓

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, ๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอทองผาภูมิ

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

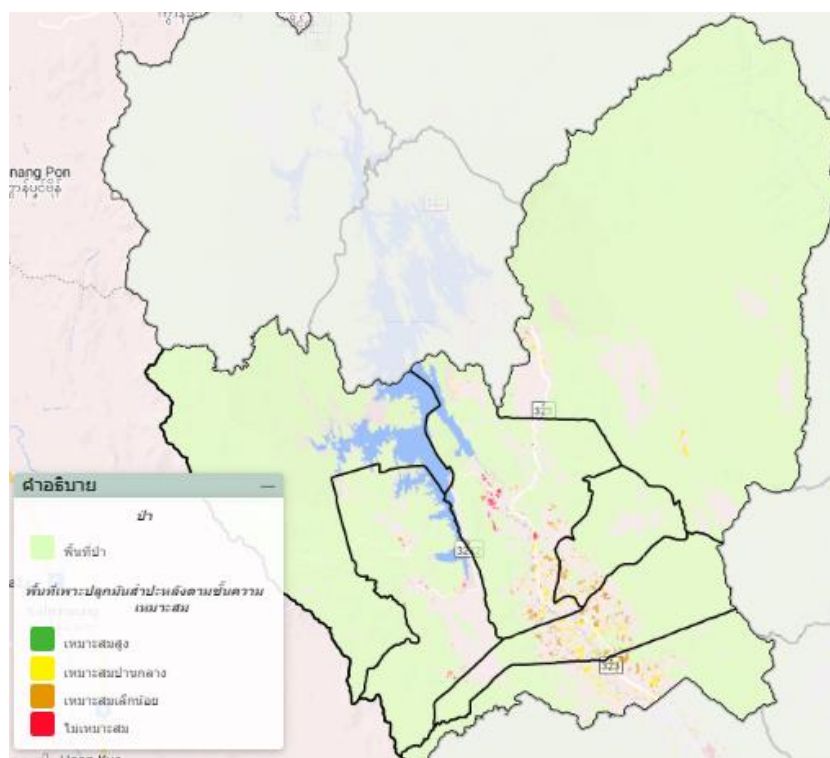
(๓) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอทองผาภูมิ มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๒๘,๖๕๙ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๔ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๓,๔๙๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๐๘ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๒,๑๕๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๔๒ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒,๙๙๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔๖

ตารางที่ ๓๙ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดงพญาชัย จังหวัดกาญจนบุรี

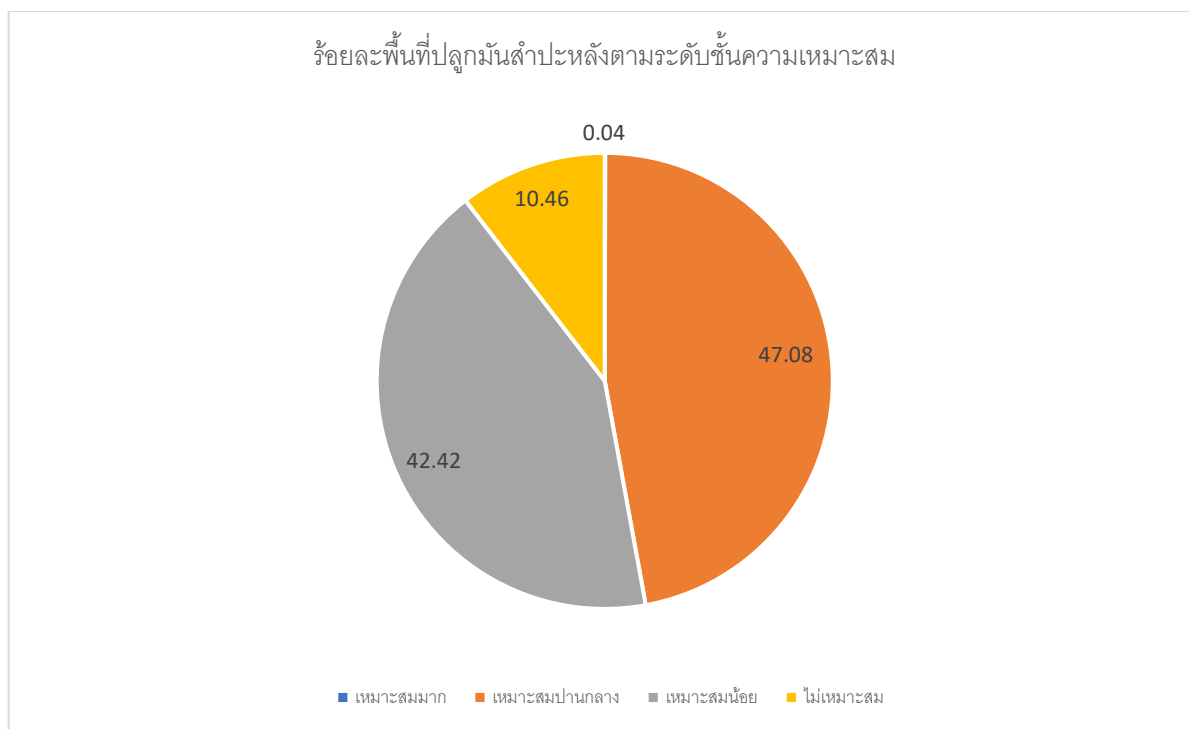
ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก มันสำปะหลัง (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
อำเภอดงพญาชัย	๑๒	๑๓,๔๙๒	๑๒,๑๕๗	๒,๙๙๘	๒๘,๖๕๙

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดงพญาชัย

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

ภาพที่ ๔๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดงพญาณี
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

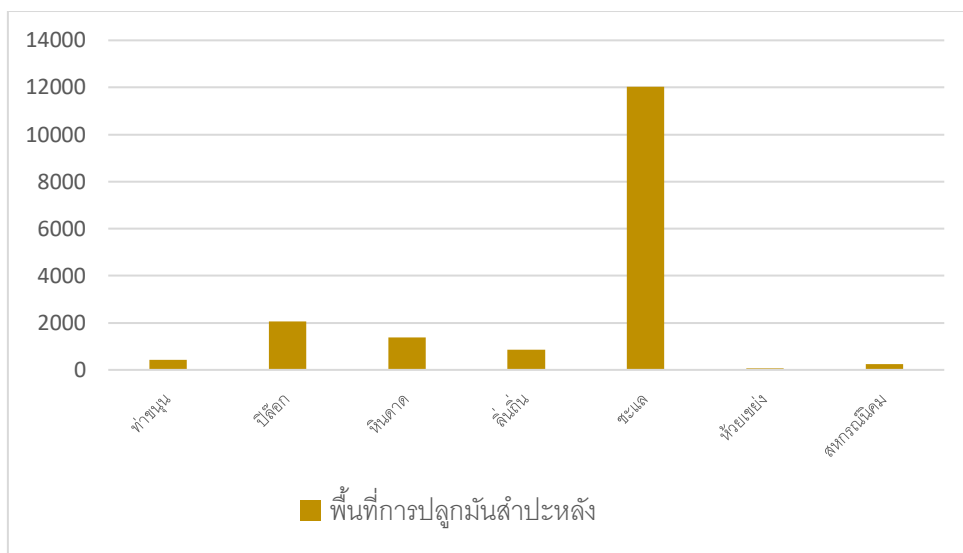
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอดงพญาณี มีพื้นที่การปลูก มันสำปะหลัง จำนวน ๑๗,๐๗๓ ไร่ ๑,๐๐๙ ไร่ ๑๐๐๙ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลชะแล จำนวน ๑๒,๐๓๐ ไร่ จำนวน ๖๘๗ ไร่ ร่องลงมาคือตำบลปิล็อก จำนวน ๒,๐๖๒ ไร่ ๑๑๐ ไร่ และตำบลหินดาด จำนวน ๑,๓๗๖ ไร่ ๘๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๐ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอดงพญาณี จังหวัดกาญจนบุรี

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ท่าขนุน	๒๕	๔๓๒	๔๓๒	๑,๗๒๘	๔
ปิล็อก	๑๑๐	๒,๐๖๒	๒,๐๖๒	๔,๑๒๔	๒
หินดาด	๘๘	๑,๓๗๖	๑,๓๗๖	๕,๕๐๔	๔
ลิ้นถิ่น	๗๒	๘๖๕	๘๖๕	๔,๓๒๕	๕
ชะแล	๖๘๗	๑๒,๐๓๐	๑๒,๐๓๐	๔๒,๑๐๕	๓.๕
ห้วยเขย่ง	๗	๖๗	๖๗	๒๑๔	๓.๒
สหกรณ์นิคม	๒๕	๒๔๑	๒๔๑	๙๑๖	๓.๘
รวม	๑,๐๐๙	๑๗,๐๗๓	๑๗,๐๗๓	๕๘,๙๑๖	

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, ๒๕๖๗

ภาพที่ ๔๑ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, ๒๕๖๗

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

- (๑) การใช้พันธุ์ดี มีการใช้สายพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
- (๒) การเตรียมดิน มีการใช้ปุ๋ยคอก และปุ๋ยขารองพื้นก่อนปลูก
- (๓) การปลูก มีการแช่ท่อนพันธุ์ก่อนปลูก
- (๔) ระบบการให้น้ำ มีการให้ระบบน้ำหยด
- (๕) การดูแลรักษา ตัดแต่งทรงพุ่ม
- (๖) การใส่ปุ๋ย มีการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- (๗) การเก็บเกี่ยว มีการใช้เครื่องจักรกลช่วยในการเก็บเกี่ยว
- (๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว มีการปลูกปอเทืองเพื่อปรับปรุงดิน
- (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู มีการใช้สารชีวภัณฑ์ในแปลง

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอทองผาภูมิ มีการปลูกมันสำปะหลัง ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดูปลูก		←	←		△	→						
ฤดูเก็บเกี่ยว	← ▽	→									←	→

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๔๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ, ๒๕๖๗

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอทองผาภูมิ.มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง นอกเขตชลประทานมีต้นทุน. เป็นเงิน ๕,๐๖๐ บาท

ตารางที่ ๔๑ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๖ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

รายการ	บาท
ไถตะ ยกร่อง	๘๐๐
พันธุ์(ท่อนพันธุ์เดิม)	๐
ค่าแรงปลูก	๑๐๐
ยาคุมหญ้า/ยาฆ่าหญ้า	๑,๐๐๐
ปุ๋ย	๑,๓๐๐
เก็บเกี่ยวเหมา (รถชุด+บรรทุก)	๖๐๐
ค่าเช่า ที่ดินตนเอง	๐
รวม	๔,๘๐๐

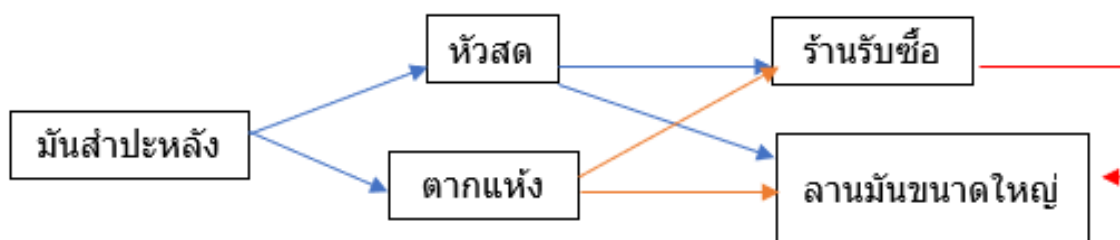
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ, ๒๕๖๗

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

สถานการณ์ มีการเพิ่มพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง เนื่องจากมันสำปะหลังมีราคาดี และมีการปรับเปลี่ยนการปลูกพืช จากข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มาเป็นมันสำปะหลัง

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

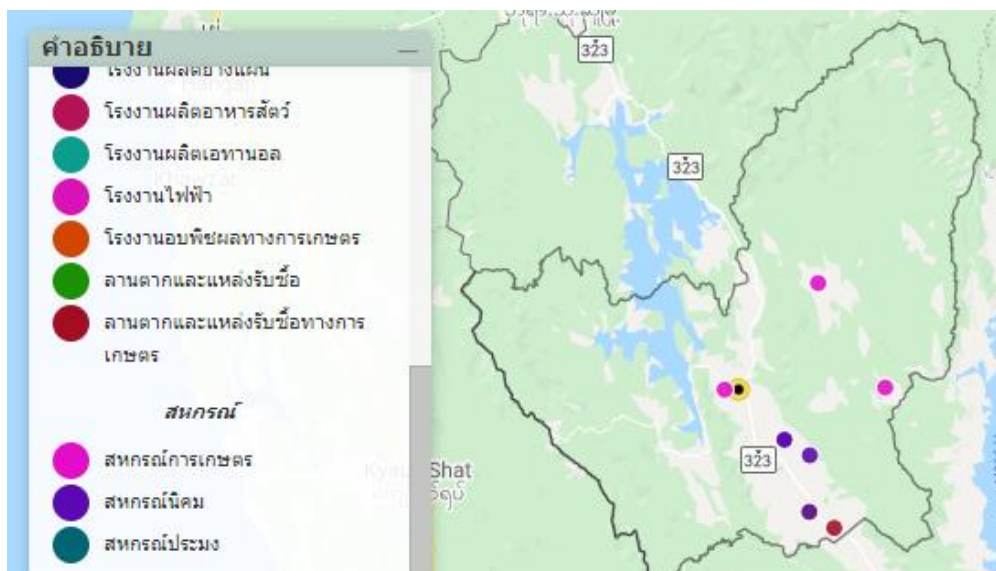
ราคามันสำปะหลังในท้องตลาด มีการคาดเดาว่ามีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเนื่องจากประเทศเพื่อนบ้าน และพื้นที่บางส่วนในประเทศพบโรคใบด่างมันสำปะหลัง และภัยธรรมชาติทำให้ขาดแคลนวัตถุดิบที่จะป้อนตลาดอุตสาหกรรม

ภาพที่ ๔๓ แสดงวิธีการตลาดมันสำปะหลัง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ, ๒๕๖๗

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีจุดรับซื้อน้ำมันสำปะหลัง จำนวน ๗ แห่ง

ภาพที่ ๔๔ แสดงแหล่งรับซื้อน้ำมันสำปะหลัง อำเภอทองผาภูมิ
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่
อำเภอทองผาภูมิ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ
ด้านน้ำมันสำปะหลัง จำนวน ๐ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่จำนวน ๐ ราย
องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ
เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้
ตารางที่ ๔๒ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิต น้ำมันสำปะหลัง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑						
๒						
...						

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ, ๒๕๖๗

๑.๔.๓ ชนิดสินค้า ปาล์มน้ำมัน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

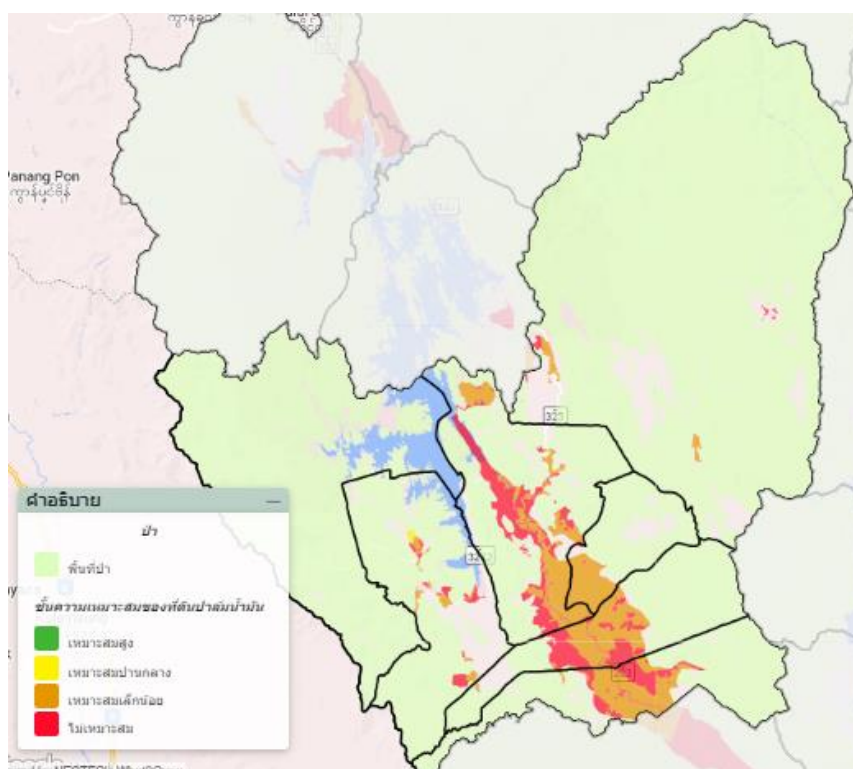
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอทองผาภูมิมีพื้นที่ซึ่งความเหมาะสมปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑๘๖,๓๐๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๗๓๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๐ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๑๔,๙๐๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๖๗ และพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๗๐,๖๕๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๙๓

ตารางที่ ๔๓ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมันอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

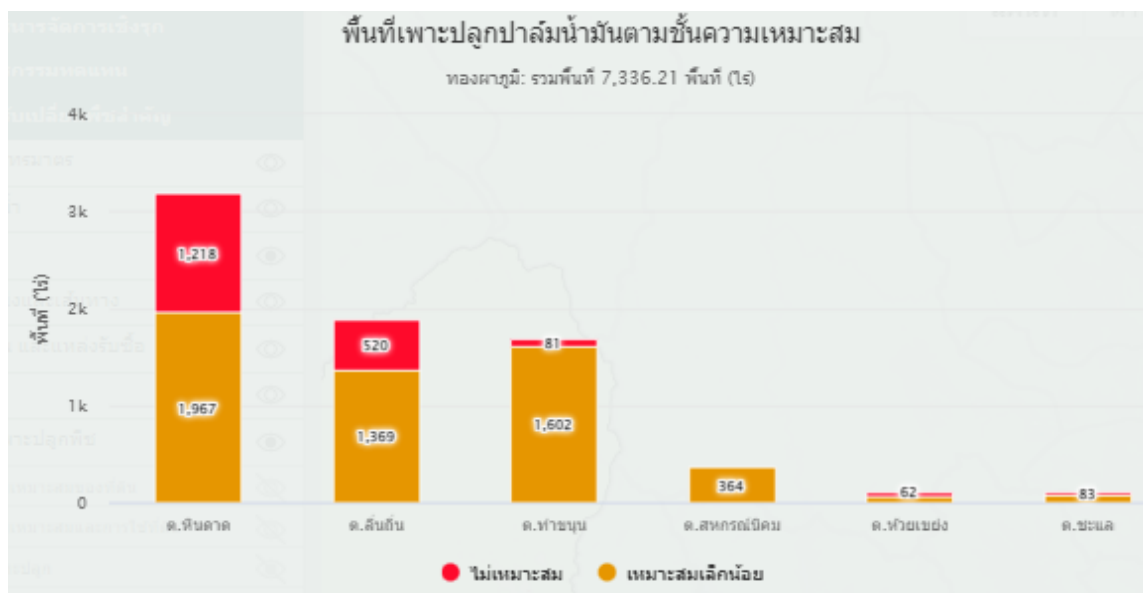
ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ปาล์มน้ำมัน(ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ทองผาภูมิ	๐	๗๓๙	๑๑๔,๙๐๗	๗๐,๖๕๕	๑๘๖,๓๐๑

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

ภาพที่ ๔๕ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอทองผาภูมิ

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

ภาพที่ ๔๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปาล์มน้ำมัน อำเภอทองผาภูมิ
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

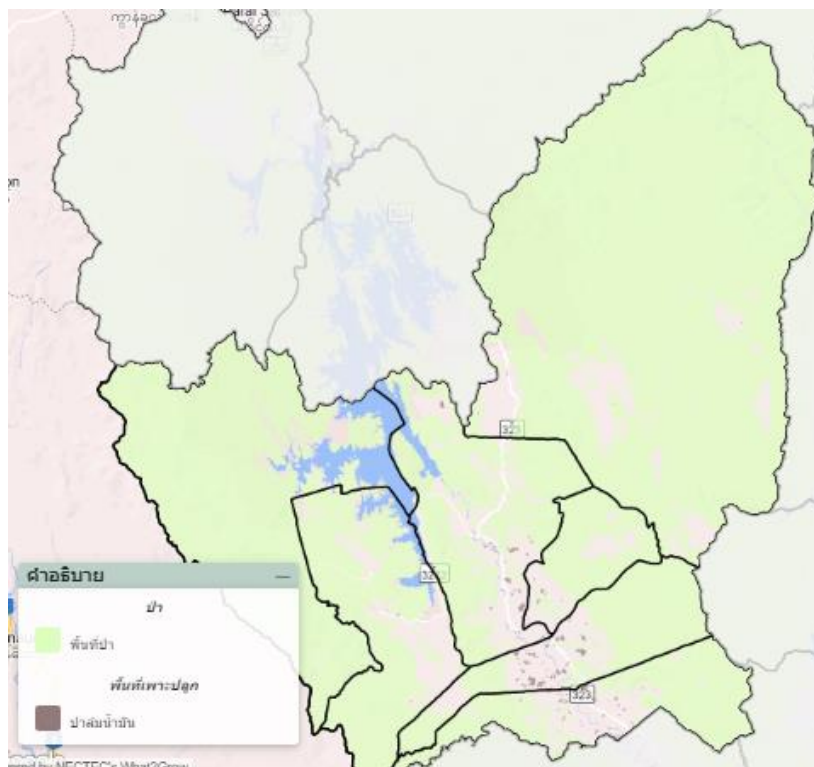
(๒) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๕,๕๙๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหินลาด จำนวน ๑,๗๒๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลชะแล จำนวน ๑,๑๒๕ ไร่ และตำบลลิ้นถิ่น จำนวน ๑,๐๖๕ ไร่

ตารางที่ ๔๔ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอทองผาภูมิจังหวัด กาญจนบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)
๑	ชะแล	๑,๑๒๕
๒	ท่าขนุน	๗๒๙
๓	ปิล็อก	๖๔
๔	ลิ้นถิ่น	๑,๐๖๕
๕	สหกรณ์นิคม	๓๖๕
๖	ห้วยเขย่ง	๕๑๘
๗	หินลาด	๑,๗๒๐
	รวม	๕,๕๙๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, ๒๕๖๗

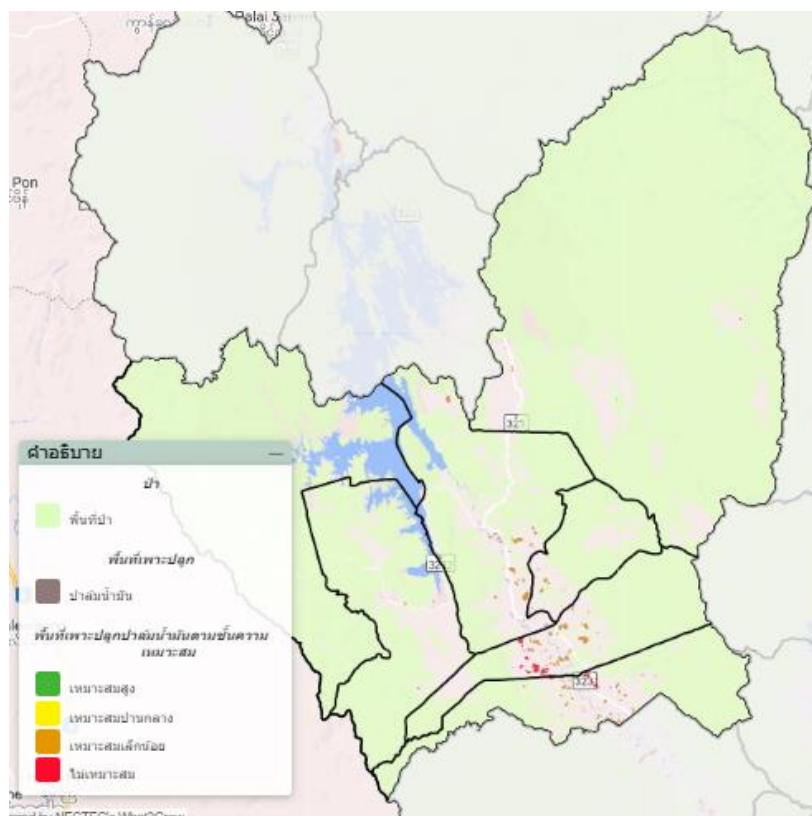
ภาพที่ ๔๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอทองผาภูมิ
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

(๓) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม
อำเภอทองผาภูมิ มีพื้นที่ปลูกตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๗,๓๓๖ ไร่ แบ่งเป็น
พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๕,๔๔๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๒๕ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑,๘๘๙ ไร่
คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๗๕

ตารางที่ ๔๕ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

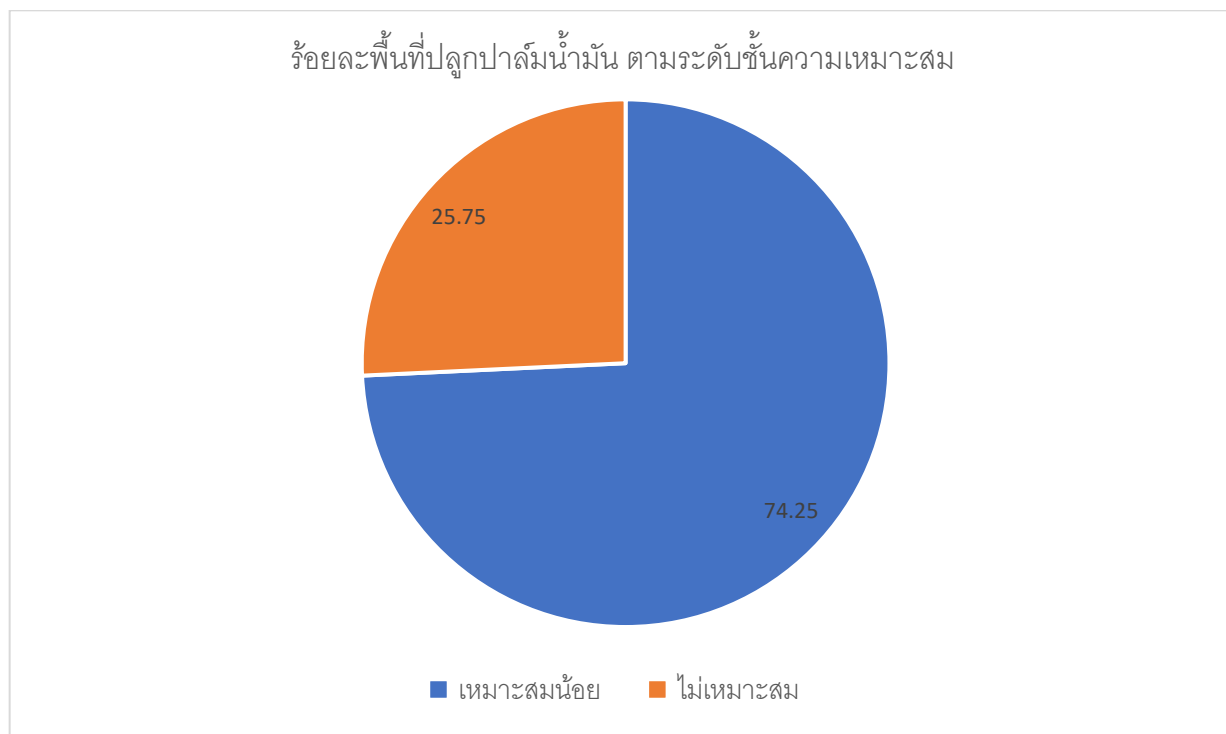
ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอทองผาภูมิ	๐	๐	๕,๔๔๗	๑,๘๘๙	๗,๓๓๖

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

ภาพที่ ๔๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนาทม

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

ภาพที่ ๔๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนาทม

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

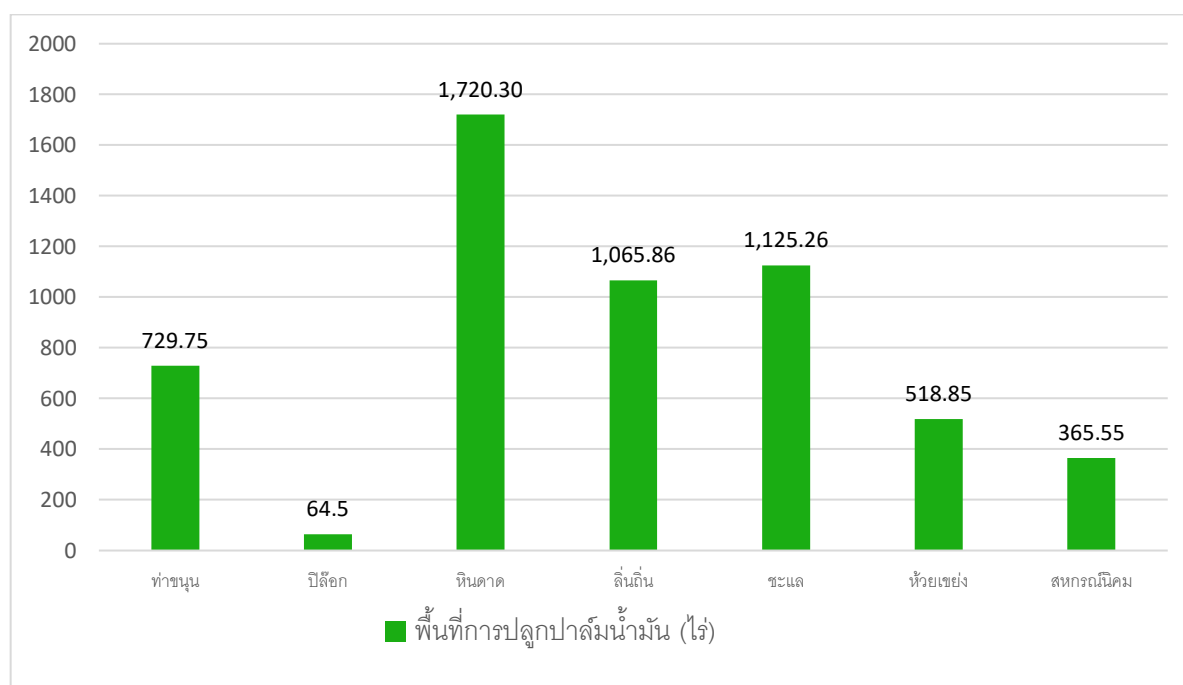
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอทองผาภูมิมีพื้นที่การปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๕,๕๙๐ ไร่ ๓๓๗ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากอยู่ที่ตำบลหินดาด จำนวน ๑,๗๒๐ ไร่ ๘๐ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลชะแล จำนวน ๑,๑๒๕ ไร่ ๖๑ ครัวเรือน และตำบลลิ้นถิ่น จำนวน ๑,๐๖๕ ไร่ ๗๙ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๖ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ท่าขนุน	๓๘	๗๒๙.๗๕	๗๒๙.๗๕	๒,๙๑๙	๔
ชะแล	๔	๖๔.๕	๖๔.๕	๒๒๖	๓.๕
ปิล็อก	๘๐	๑,๗๒๐.๓๐	๑,๗๒๐.๓๐	๔,๓๐๑	๒.๕
ห้วยเขย่ง	๗๙	๑,๐๖๕.๘๖	๑,๐๖๕.๘๖	๔,๒๖๓	๔
ลิ้นถิ่น	๖๑	๑,๑๒๕.๒๖	๑,๑๒๕.๒๖	๔,๑๖๓	๓.๗
หินดาด	๔๘	๕๑๘.๘๕	๕๑๘.๘๕	๑,๘๑๖	๓.๕
สหกรณ์นิคม	๓๑	๓๖๕.๕๕	๓๖๕.๕๕	๑,๒๐๖	๓.๓
รวม	๓๓๗	๕,๕๙๐	๕,๕๙๐	๑๘,๘๙๕	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ, ๒๕๖๗

ภาพที่ ๕๐ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัด กาญจนบุรี
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ, ๒๕๖๗

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

- มีการใช้ระบบให้น้ำ
- มีการเลือกใช้สายพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอทองผาภูมิ มีการปลูกปาล์มน้ำมัน เริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ถึงเดือน ตุลาคมปลูกสูงสุดในเดือนมิถุนายน การเก็บเกี่ยวตลอดปี เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือน ตุลาคม โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกดังนี้

ภาพที่ ๕๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน ในอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
 ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ, ๒๕๖๗

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอทองผาภูมิมีต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน เป็นเงิน ๙,๐๕๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๔๗ แสดงต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันต่อไร่ ปี ๒๕๖๖ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

รายการ	บาท
เตรียมดิน	๘๐๐
ต้นพันธุ์	๖๐๐
ค่าแรงปลูก	๑๐๐
ยาคุมหญ้า/ยาฆ่าหญ้า	๑,๐๐๐
ปุ๋ย	๑,๙๕๐
เหมาแทงทลาย	๖๐๐
ค่าเช่า ที่ดินตนเอง	๐
ค่าแรงคนเฝ้าสวน	๔,๐๐๐
รวม	๙,๐๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ, ๒๕๖๗

ผลผลิตเฉลี่ย ๒.๖ ตัน/ไร่
 ราคาปัจจุบันเฉลี่ยตันละ ๕,๐๐๐ บาท
 เป็นเงิน ๑๓,๐๐๐ บาท
 หักต้นทุน ๙,๐๕๐ บาท
 กำไร ๓,๙๕๐ บาท

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

สถานการณ์ มีการลดพื้นที่การปลูกปาล์มน้ำมัน เนื่องจากผลผลิตมีราคาต่ำ และสภาพอากาศแปรปรวน ทำให้ไม่ได้ผลผลิตไม่แน่นอน และภัยธรรมชาติ

(๑) วิธีการตลาดราคาปาล์มน้ำมันในท้องตลาด มีการคาดเดาว่ามีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น เนื่องจากพื้นที่ปลูกลดลง และสามารถนำมาผลิตเป็นแอลกอฮอล์ได้

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีจุดรับซื้อปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑๐ แห่ง

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอทองผาภูมิ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ จำนวน ๐ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๐ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๔๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
	-					

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ, ๒๕๖๗

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๔๙ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑.ยางพารา ๒.มันสำปะหลัง ๓.ทุเรียน	๑.ราคาผลผลิตตกต่ำ ๒.มันสำปะหลังรากเน่าโคนเน่า ๓.เกษตรกรตัดทุเรียนอ่อน ๔.ต้นทุนการผลิตราคาสูง	๑. แนะนำให้รวมกลุ่มมาขายหรือนำมาขายที่สหกรณ์การยาง ๒. แนะนำให้แช่ห่อนพันธุ์มันก่อนปลูกและหมั่นสังเกตอาการของโรค ๓. ให้เกษตรกรนับวันผสมเกสร ให้เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ๔. แนะนำให้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	ทุกตำบล	มาก
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๑.การรวมกลุ่มทาง การเกษตร	๑. การรวมกลุ่มไม่แข็งแรง	๑. พัฒนาและแนะนำประโยชน์ของการรวมกลุ่มทางเกษตร	ทุกตำบล	ปานกลาง
ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ ๑.ขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ๒.ขาดความรู้และแนวคิด ใหม่ๆ	๑. ต้นทุนการผลิตสูง ขาดแคลน วัสดุอุปกรณ์ ๒. ไม่มีวิทยากรต้นแบบใน ชุมชน	๑. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ๒. สนับสนุนการผลิตสู่การรับรองมาตรฐาน ๓. วางแผนการผลิตทั้งในส่วนด้านการปลูกพืชและการแปรรูปให้ สอดคล้องกัน ๔. สร้างแรงจูงใจและการรับรู้ให้เกษตรกรเห็นถึงความแตกต่างของราคา ก่อนการแปรรูปและหลังแปรรูปจำหน่าย	กลุ่มยุวเกษตรกร /กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/ กลุ่มส่งเสริมอาชีพและ วิสาหกิจชุมชน	ปานกลาง

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอทองผาภูมิ

ตารางที่ ๕๐ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strengths : S) ๑. พื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับการปลูกยางพาราสูง ๒. มีสหกรณ์การยางในพื้นที่ ๓. มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรลงให้ความรู้ในพื้นที่ ๔. ทุเรียนทองผาภูมิมีกลิ่นและรสชาติไม่เหมือนที่อื่น	จุดอ่อน (Weaknesses : W) ๑. กลุ่มแปลงใหญ่ยังไม่เข้มแข็ง ๒. เกษตรกรทำการเกษตรแบบเดิมไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ๓. เกษตรกรหลายรายยังขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีการแปรรูป
โอกาส (Opportunities : O) ๑. มีหลายหน่วยงานมาให้ความรู้แก่เกษตรกรด้านการจัดการศัตรูพืช ๒. มีหน่วยงานราชการให้ความรู้ เช่น กรมพัฒนาที่ดินให้ความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน ๓. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตทั้งระดับตำบลและอำเภอ ๔. ยางพารา และมันสำปะหลังเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศ ๕. ทุเรียนทองผาภูมิเป็นที่ต้องการของท้องตลาด	SO กลยุทธ์เชิงรุก ๑. การเพิ่มปริมาณผลผลิต ($S1+O1+O2$) ๒. รวมกลุ่มแปลงใหญ่ ($S2+S4+O3+O4+O5$)	WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข ๑. การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อเพิ่มคุณภาพผลผลิต ($W1+O1+O2$)
ภาวะคุกคาม (Threats : T) ๑. ราคาผลผลิตแปรปรวน ๒. โรคและแมลงศัตรูพืช ๓. สภาพอากาศแปรปรวน	ST กลยุทธ์ป้องกัน ๑. รวมกลุ่มมาขายผลผลิตที่สหกรณ์การยาง ($S2+T1$) ๒. จัดอบรมให้ความรู้เรื่องโรคและแมลง ($T2+O3$)	WT กลยุทธ์เชิงรับ ๑. รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อให้ความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการลดต้นทุนการผลิต ($W1+T1+T2$)

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ การเพิ่มปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตร
- ๑.๒ รวมกลุ่มแปลงใหญ่

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อเพิ่มผลผลิต

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ รวมกลุ่มมาขายผลผลิตที่สหกรณ์การยาง
- ๓.๒ จัดอบรมให้ความรู้เรื่องโรคและแมลง

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ จัดอบรมให้ความรู้เรื่องโรคและแมลง เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าผลผลิต

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๑.๑.๑ มันสำปะหลัง

- ๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)
 - เพื่อให้อำเภอทองผาภูมิปลอดโรคใบด่างมันสำปะหลัง
- ๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)
 - กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ ประชาสัมพันธ์ถึงความเสียหายถ้าเกิดโรคระบาด

๑.๑.๒ ทุเรียน

- ๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)
 - เกษตรกรทองผาภูมิสามารถใช้ตราสัญลักษณ์ทุเรียนทองผาภูมิ GI ได้
- ๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)
 - กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ แนะนำประโยชน์ที่จะได้รับ

๑.๑.๓ เงาะ

- ๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)
 - เกษตรกรทองผาภูมิสามารถใช้ตราสัญลักษณ์เงาะทองผาภูมิ GI ได้
- ๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)
 - กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ แนะนำประโยชน์ที่จะได้รับ

๑.๑.๔ ไม้ผล

- ๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)
 - พัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้และความเข้าใจด้านการผลิตตามระบบมาตรฐาน GAP
- ๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)
 - กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ พัฒนาระบบการผลิต
 - โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP

๑.๑.๕ กาแฟ

- ๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)
 - พัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้และความเข้าใจด้านการผลิตตามระบบมาตรฐาน GAP
- ๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)
 - กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ พัฒนาระบบการผลิต
 - โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ YSF

- ๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)
 - พัฒนาเกษตรกรให้เป็น YSF
- ๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)
 - กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ แนะนำให้ความรู้

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอะไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

๑.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ/

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ จัดตั้งกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน

๑.๒.๔ แปลงใหญ่

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ยกเลิกแปลงใหญ่ที่ไม่ได้มีการดำเนินการจริง

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอะไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ ยกเลิกแปลงใหญ่ที่ไม่ได้มีการดำเนินกิจกรรมแล้ว

๑.๒.๕ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อเสริมสร้างศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเกษตร ให้เป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอะไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ เสริมสร้างศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเกษตร

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อลดการใช้สารเคมี และปุ๋ยเคมี

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ พัฒนาคุณภาพดิน

โครงการที่ ๑ โครงการผลิตปุ๋ยหมักคุณภาพจากเปลือกทุเรียน สูตรกรมพัฒนาที่ดิน

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ลดการปนเปื้อนสารเคมีในแหล่งต้นน้ำ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ พัฒนาคุณภาพน้ำ

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ				ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการผลิต สินค้า	๑. โครงการพัฒนาคุณภาพ สินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP	- พัฒนาเกษตรกร ให้มีความรู้และ ความเข้าใจด้านการ ผลิตตามระบบ มาตรฐาน GAP - เกษตรกรผู้ผลิต สินค้าเกษตรเข้าสู่ ระบบมาตรฐาน GAP เพิ่มมากขึ้น	๒๐ ราย	ตำบลลั่นถิ่น	- ประชาสัมพันธ์และรับสมัคร เกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลที่มีความ สนใจเข้าร่วมโครงการ - จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ ด้านการปฏิบัติทางการเกษตร ที่ดีตามมาตรฐาน GAP ให้กับ เกษตรกร - รวบรวมแบบคำขอใบรับรอง แหล่งผลิต GAP ของเกษตรกร ผู้มีความพร้อมส่งให้กับกรม วิชาการเกษตร			เกษตรกร ผู้ปลูกไม้ ผล ๒๐ ราย	๗,๖๐๐	พลับพลึง
	๒. โครงการพัฒนาคุณภาพ สินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP	- พัฒนาเกษตรกร ให้มีความรู้และ ความเข้าใจด้านการ ผลิตตามระบบ มาตรฐาน GAP - เกษตรกรผู้ผลิต สินค้าเกษตรเข้าสู่ ระบบมาตรฐาน GAP เพิ่มมากขึ้น	๒๐ ราย	ตำบลชะแล	- ประชาสัมพันธ์และรับสมัคร เกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลที่มีความ สนใจเข้าร่วมโครงการ - จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ ด้านการปฏิบัติทางการเกษตร ที่ดีตามมาตรฐาน GAP ให้กับ เกษตรกร - รวบรวมแบบคำขอใบรับรอง แหล่งผลิต GAP ของเกษตรกร ผู้มีความพร้อมส่งให้กับกรม วิชาการเกษตร			เกษตรกร ผู้ปลูกไม้ ผล ๒๐ ราย	๗,๖๐๐	พอเจตน์

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุมหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ				ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาพื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร	๑. ปุ๋ยหมักคุณภาพจาก เปลือกทุเรียน สูตรกรม พัฒนาที่ดิน	๑) เพื่อส่งเสริมการ ใช้ประโยชน์จาก เปลือกทุเรียนที่ เหลือทิ้งในพื้นที่ ตำบลสหกรณ์นิคม ให้เกิดมูลค่าเพิ่ม ๒) เพื่อผลิตปุ๋ยหมัก คุณภาพจากเปลือก ทุเรียนตามสูตรของ กรมพัฒนาที่ดิน ๓) เพื่อลดปัญหา ด้านสิ่งแวดล้อม จากการทิ้งเปลือก ทุเรียนโดยไม่มี ระบบจัดการที่ เหมาะสม ๔) เพื่อลดต้นทุน การผลิตของ เกษตรกร ๕) เพื่อส่งเสริม การเกษตรแบบ ยั่งยืนและเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อมใน ชุมชน	๒๐ ราย	ตำบลสหกรณ์นิคม	๑) ถ่ายทอดความรู้การปุ๋ย หมักคุณภาพจากเปลือก ทุเรียน สูตรกรมพัฒนาที่ดิน			เกษตรกร ผู้สนใจ ๒๐ ราย	๗,๐๐๐	สุทัศน์

บรรณานุกรม

ข้อมูลการเกษตร. สืบค้นจาก <http://agri-map-online.moac.go.th/> (วันที่สืบค้นข้อมูล ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖)

ฐานข้อมูลเกษตรกร. สืบค้นจาก <http://farmer.doae.go.th/> (วันที่สืบค้นข้อมูล ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖)

สถานีอุตุนิยมวิทยาทองผาภูมิ. ๒๕๖๖

สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ. ๒๕๖๖

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอทองผาภูมิ. ๒๕๖๖

สำนักงานอำเภอทองผาภูมิ. ๒๕๖๖

ภาคผนวก

โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP

๑. ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP

๒. สถานที่ดำเนินการ ตำบลชะแล อำเภอดงพิกุล จังหวัดกาฬสินธุ์

๓. หน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลชะแล อำเภอดงพิกุล จังหวัดกาฬสินธุ์

๔. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันผู้บริโภคมีความห่วงใยสุขภาพและให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ในขณะเดียวกันการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศได้นำมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Measures : SPS) และความปลอดภัยด้านอาหารมาเป็นเงื่อนไขทางการค้ามากขึ้น อีกทั้งการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรอย่างมีเสรีมากขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการค้าระหว่างไทยกับประเทศอาเซียนด้วยกันและกับประเทศอื่น ๆ โดยประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานเทียบเท่ากับมาตรฐานสากล เพื่อให้ผลผลิตสินค้าเกษตรเป็นที่น่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับ ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตเข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practices) มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตรที่มีเป้าหมายให้ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัย และแผนพัฒนาภาคกลางตอนล่าง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาและยกระดับภาคกลางไปสู่การเป็นแหล่งเกษตรสมัยใหม่และศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรของประเทศไทย โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ ส่งเสริมการทำการเกษตรที่ยั่งยืน อาทิ เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ที่มีความสำคัญกับความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาคุณภาพการทำการเกษตรไปสู่มาตรฐานความปลอดภัย

พื้นที่ตำบลชะแลมีเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลเป็นจำนวนมากและเกษตรกรบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามการรับรองมาตรฐาน GAP ดังนั้นการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ ทักษะ และความชำนาญในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงมีความจำเป็นเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๕.๑ พัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้และความเข้าใจด้านการผลิตตามระบบมาตรฐาน GAP

๕.๒ เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP เพิ่มมากขึ้น

๖. เป้าหมายโครงการ

เกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลตำบลชะแล จำนวน ๒๐ ราย

๗. วิธีดำเนินการ

๗.๑ อบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีตามมาตรฐาน GAP

๗.๑.๑ ประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลในพื้นที่ตำบลชะแลที่มีความสนใจเข้าร่วมโครงการ โดยเป็นเกษตรกรที่ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP พื้นที่มีเอกสารสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมายหรือได้รับการรับรองพื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๗.๑.๒ ดำเนินการจัดอบรมอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีตามมาตรฐาน GAP ให้กับเกษตรกร โดยให้ความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดเพื่อการผลิตพืชที่ปลอดภัยและมีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP ๘ ด้าน

๗.๑.๓ ดำเนินการรวบรวมคำขอใบรับรองแหล่งผลิต GAP ของเกษตรกรผู้มีความพร้อมส่งให้กับกรมวิชาการเกษตร

๘. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือน ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๖๙

รายละเอียดกิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ											
	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. อบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีตามมาตรฐาน GAP	←											→

๙. งบประมาณที่ใช้

ใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๗,๖๐๐ บาท (เจ็ดพันหก ร้อยบาทถ้วน) เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ดังนี้

๙.๑ ค่าอาหารกลางวันสำหรับเกษตรกร จำนวน ๒๐ คน ๆ ละ ๑๐๐ บาท/วัน จำนวน ๑ วัน เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท

๙.๒ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกร จำนวน ๒๐ คน ๆ ละ ๒๕ บาท/มื้อ รวม ๒ มื้อ/วัน จำนวน ๑ วัน เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

๙.๓ ค่าสมนาคุณวิทยากรบุคลากรภาครัฐ จำนวน ๖ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท

๙.๔ ค่าจ้างทำเอกสารเพื่อใช้ในการอบรม จำนวน ๒๐ ชุด ๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรมีการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบคุณภาพและมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้นทำให้เกษตรกรมีการจัดการระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัยต่อทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต ผลผลิตเป็นที่ยต้องการของตลาด เกษตรกรสามารถจำหน่ายสินค้าได้เพิ่มมากขึ้น สนับสนุนให้เกิดตลาดและช่องทางจำหน่ายสินค้า GAP เพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรได้ต่อไป

โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP

๑. ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP

๒. สถานที่ดำเนินการ ตำบลลิ้นถิ่น อำเภอนาทอง จังหวัดกาฬสินธุ์

๓. หน่วยงาน เทศบาลตำบลลิ้นถิ่น อำเภอนาทอง จังหวัดกาฬสินธุ์

๔. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันผู้บริโภคมีความห่วงใยสุขภาพและให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ในขณะเดียวกันการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศได้นำมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Measures : SPS) และความปลอดภัยด้านอาหารมาเป็นเงื่อนไขทางการค้ามากขึ้น อีกทั้งการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรอย่างมีเสรีมากขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการค้าระหว่างไทยกับประเทศอาเซียนด้วยกันและกับประเทศอื่น ๆ โดยประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานเทียบเท่ากับมาตรฐานสากล เพื่อให้ผลผลิตสินค้าเกษตรเป็นที่น่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับ ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตเข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practices) มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตรที่มีเป้าหมายให้ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัย และแผนพัฒนาภาคกลางตอนล่าง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาและยกระดับภาคกลางไปสู่การเป็นแหล่งเกษตรสมัยใหม่และศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรของประเทศไทย โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ ส่งเสริมการทำการเกษตรที่ยั่งยืน อาทิ เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ที่มีความสำคัญกับความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาคุณภาพการทำการเกษตรไปสู่มาตรฐานความปลอดภัย

พื้นที่ตำบลลิ้นถิ่นมีเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลเป็นจำนวนมากและเกษตรกรบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามการรับรองมาตรฐาน GAP ดังนั้นการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ ทักษะ และความชำนาญในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงมีความจำเป็นเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๕.๑ พัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้และความเข้าใจด้านการผลิตตามระบบมาตรฐาน GAP

๕.๒ เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP เพิ่มมากขึ้น

๖. เป้าหมายโครงการ

เกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลตำบลลิ้นถิ่น จำนวน ๒๐ ราย

๗. วิธีดำเนินการ

๗.๑ อบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีตามมาตรฐาน GAP

๗.๑.๑ ประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลในพื้นที่ตำบลลิ้นถิ่นที่มีความสนใจเข้าร่วมโครงการ โดยเป็นเกษตรกรที่ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP พื้นที่มีเอกสารสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมายหรือได้รับการรับรองพื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๗.๑.๒ ดำเนินการจัดอบรมอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีตามมาตรฐาน GAP ให้กับเกษตรกร โดยให้ความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดเพื่อการผลิตพืชที่ปลอดภัยและมีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP ๘ ด้าน

๗.๑.๓ ดำเนินการรวบรวมคำขอใบรับรองแหล่งผลิต GAP ของเกษตรกรผู้มีความพร้อมส่งให้กับกรมวิชาการเกษตร

๘. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือน ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๖๙

รายละเอียดกิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ											
	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. อบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีตามมาตรฐาน GAP	←											→

๙. งบประมาณที่ใช้

ใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๗,๖๐๐ บาท (เจ็ดพันหก ร้อยบาทถ้วน) เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ดังนี้

๙.๑ ค่าอาหารกลางวันสำหรับเกษตรกร จำนวน ๒๐ คน ๆ ละ ๑๐๐ บาท/วัน จำนวน ๑ วัน เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท

๙.๒ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกร จำนวน ๒๐ คน ๆ ละ ๒๕ บาท/มื้อ รวม ๒ มื้อ/วัน จำนวน ๑ วัน เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

๙.๓ ค่าสมนาคุณวิทยากรบุคลากรภาครัฐ จำนวน ๖ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท

๙.๔ ค่าจ้างทำเอกสารเพื่อใช้ในการอบรม จำนวน ๒๐ ชุด ๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรมีการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบคุณภาพและมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้นทำให้เกษตรกรมีการจัดการระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัยต่อทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต ผลผลิตเป็นที่ยต้องการของตลาด เกษตรกรสามารถจำหน่ายสินค้าได้เพิ่มมากขึ้น สนับสนุนให้เกิดตลาดและช่องทางจำหน่ายสินค้า GAP เพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรได้ต่อไป

โครงการ ปุ๋ยหมักคุณภาพจากเปลือกทุเรียน สูตรกรมพัฒนาที่ดิน

ชื่อโครงการ ปุ๋ยหมักคุณภาพจากเปลือกทุเรียน สูตรกรมพัฒนาที่ดิน

วงเงิน 7,000บาท

กิจกรรมหลัก ถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทำปุ๋ยหมักคุณภาพจากเปลือกทุเรียน สูตรกรมพัฒนาที่ดิน
ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด : ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปที่ทันสมัย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

หน่วยดำเนินการ สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ผู้รับผิดชอบ : - ตำแหน่ง : -

สถานที่ติดต่อ : เทศบาลตำบลสหกรณ์นิคม ต.สหกรณ์นิคม อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี

เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงาน : นายสุทัศน์ สุขสีลล้ำเลิศ ตำแหน่ง : นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

สถานที่ติดต่อ สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ หมายเลขโทรศัพท์ 063-43-71939

1. หลักการและเหตุผล

1.1 ที่มา

ตำบลสหกรณ์นิคมเป็นพื้นที่ที่มีการปลูกทุเรียนในปริมาณมาก ส่งผลให้ในแต่ละฤดูกาลมีผลผลิตจำนวนมากออกสู่ตลาด และเกิดเศษวัสดุเหลือทิ้งจำนวนมาก โดยเฉพาะเปลือกทุเรียนซึ่งถือเป็นของเสียจากการบริโภค และแปรรูปทุเรียนที่พบเป็นจำนวนมากในพื้นที่ หากไม่มีการจัดการที่เหมาะสม อาจก่อให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัย

เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือทิ้งอย่างคุ้มค่า จึงมีแนวคิดในการนำเปลือกทุเรียนมาผลิตเป็นปุ๋ยหมักคุณภาพตามสูตรของกรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งเป็นสูตรที่มีประสิทธิภาพในการย่อยสลายเศษอินทรีย์และสามารถผลิตเป็นปุ๋ยอินทรีย์ที่มีคุณค่าทางธาตุอาหารพืช เหมาะสำหรับนำกลับมาใช้บำรุงต้นทุเรียนในพื้นที่ ช่วยลดต้นทุนการซื้อปุ๋ยเคมี และส่งเสริมระบบการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1.2 สรุปสาระสำคัญ

1.2.1 สภาพปัญหา/ความต้องการ:

ในพื้นที่ตำบลสหกรณ์นิคม มีการปลูกทุเรียนเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้มีการบริโภคและแปรรูปผลผลิตทุเรียนอย่างแพร่หลาย ซึ่งก่อให้เกิดเศษวัสดุเหลือทิ้ง โดยเฉพาะเปลือกทุเรียนในปริมาณมากเป็นประจำทุกปี ปัญหาที่ตามมาคือการกำจัดเปลือกทุเรียนที่ไม่เหมาะสม เช่น การทิ้งตามพื้นที่ว่าง การหมักทิ้งไว้โดยไม่มีระบบหรือการเผาทำลาย อาจก่อให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น กลิ่นเหม็น น้ำเสีย หรือมลพิษทางอากาศ รวมถึงเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงและสัตว์พาหะนำโรค

ขณะเดียวกัน เกษตรกรในพื้นที่ยังคงมีความต้องการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อบำรุงต้นทุเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในยุคที่ปุ๋ยเคมีมีราคาสูงและอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพดินในระยะยาว ดังนั้น จึงเกิดความต้องการในการนำเปลือกทุเรียนที่เหลือใช้ มาผลิตเป็นปุ๋ยหมักอินทรีย์ตามสูตรของกรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งสามารถย่อยสลายได้ดี มีคุณค่าทางธาตุอาหารพืช และสามารถนำกลับมาใช้ในแปลงทุเรียนของเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการลดปริมาณขยะอินทรีย์ พร้อมทั้งลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรได้ในระยะยาว

1.2.2 ความเร่งด่วน : เกษตรกรสูญเสียรายได้ที่ควรได้รับการผลิตทุเรียน

2. ข้อมูลทั่วไปของโครงการ

2.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ:

- 1) เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเปลือกทุเรียนที่เหลือทิ้งในพื้นที่ตำบลสหกรณ์นิคมให้เกิดมูลค่าเพิ่ม
- 2) เพื่อผลิตปุ๋ยหมักคุณภาพจากเปลือกทุเรียนตามสูตรของกรมพัฒนาที่ดิน
- 3) เพื่อลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากการทิ้งเปลือกทุเรียนโดยไม่มีระบบจัดการที่เหมาะสม
- 4) เพื่อลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรโดยการใช้ปุ๋ยหมักอินทรีย์แทนการพึ่งพาปุ๋ยเคมี
- 5) เพื่อส่งเสริมการเกษตรแบบยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชน

2.2 สถานที่ดำเนินโครงการ: เทศบาลตำบลสหกรณ์นิคม ตำบลสหกรณ์นิคม อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

3. กลุ่มเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.1 กลุ่มเป้าหมาย: เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน จำนวน 20 ราย

3.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย:

- 1) เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน ตำบลสหกรณ์นิคม อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
- 2) ชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ได้รับผลดีจากการลดปริมาณขยะอินทรีย์ในพื้นที่ ลดปัญหาสังแวดล้อม เช่น กลิ่นเหม็น น้ำเสีย และมลภาวะจากการเผาทำลายเปลือกทุเรียน อีกทั้งช่วยสร้างจิตสำนึกในการจัดการของเสียในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

4. เป้าหมาย ผลลัพธ์ และผลกระทบโครงการ

4.1 เป้าหมายโครงการ (ระบุตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ พร้อมเป้าหมายตามตัวชี้วัดในแต่ละปี)

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี 2570 แผน
เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน	20 ราย	1) ถ่ายทอดความรู้การปุ๋ยหมักคุณภาพจากเปลือกทุเรียน สูตรกรมพัฒนาที่ดิน

4.2 ผลผลิต : การดำเนินโครงการทำให้เกิดผลผลิตที่เป็นรูปธรรม ได้แก่

- 1) ปุ๋ยหมักคุณภาพจากเปลือกทุเรียน ที่ผลิตได้ตามสูตรของกรมพัฒนาที่ดิน มีปริมาณเพียงพอสำหรับนำไปใช้ในแปลงทุเรียนของเกษตรกรในพื้นที่
- 2) ลดปริมาณเปลือกทุเรียนเหลือทิ้งในชุมชน โดยสามารถนำวัสดุเหลือใช้มาใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

3) เกษตรกรมีความรู้และทักษะ ในการผลิตปุ๋ยหมักจากวัสดุในท้องถิ่น สามารถนำไปใช้ต่อยอดในครัวเรือนหรือกลุ่มเกษตรกร

4) ต้นทุนการผลิตลดลง จากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตเอง แทนการพึ่งพาปุ๋ยเคมี

5) ต้นทุนเรียนในพื้นที่ได้รับการบำรุงด้วยปุ๋ยอินทรีย์ ส่งเสริมสุขภาพของดินและความยั่งยืนของการผลิตในระยะยาว

4.3 ผลลัพธ์ :

เชิงบวก:

1) เกิดการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างคุ้มค่า โดยการนำเปลือกทุเรียนซึ่งเป็นของเสียมาแปรรูปเป็นปุ๋ยหมัก ช่วยลดปริมาณขยะอินทรีย์ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ส่งเสริมการพึ่งพาตนเองของเกษตรกร เกษตรกรสามารถผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์จากวัสดุเหลือใช้ในชุมชน ลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมีจากภายนอก

3) ช่วยลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะในการดูแลต้นทุเรียน ทำให้เกษตรกรมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น

4) ลดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น กลิ่นเหม็นจากเศษเปลือกทุเรียน การเกิดแมลงวัน หรือปัญหาน้ำเสียจากการทิ้งเปลือกโดยไม่ีระบบ

5) ชุมชนมีองค์ความรู้และทักษะด้านการจัดการขยะอินทรีย์ สามารถถ่ายทอดและขยายผลไปยังกลุ่มอื่นในพื้นที่หรือในตำบลใกล้เคียง

6) ส่งเสริมเกษตรกรรมแบบยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นและนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศ

เชิงลบ:

1) กระบวนการผลิตปุ๋ยหมักต้องใช้เวลาและแรงงานมาก หากไม่มีการวางแผนหรือการจัดการที่ดี อาจทำให้เกษตรกรบางรายรู้สึกว่าเป็นภาระเพิ่มเติม

2) กลิ่นไม่พึงประสงค์ในระยะเริ่มต้นของการหมัก หากการจัดวางพื้นที่หมักไม่เหมาะสม หรือไม่มีการควบคุมสภาพแวดล้อมที่ดี อาจส่งผลกระทบต่อชุมชนใกล้เคียง

3) ขาดความรู้หรือทักษะในการหมักอย่างถูกวิธี อาจทำให้ปุ๋ยหมักไม่มีคุณภาพหรือเน่าเสียได้ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้งาน

4) ต้นทุนเบื้องต้นในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์และสถานที่หมัก เช่น ถังหมัก พื้นที่จัดการเปลือกทุเรียน และหัวเชื้อ จึงอาจเป็นอุปสรรคต่อเกษตรกรบางราย

5) ต้องมีการจัดการเปลือกที่ต่อเนื่องและมีระบบ หากมีการหมักไม่ทันกับปริมาณเปลือกที่เพิ่มขึ้น อาจทำให้เกิดการสะสมของขยะอินทรีย์และกลับมาเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อีก

4.4 ผลกระทบ :

เชิงบวก:

- 1) เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมของเกษตรกรและชุมชน โดยตระหนักถึงการใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่น และหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี
- 2) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ผ่านการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร การแลกเปลี่ยนความรู้ และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ร่วมกัน
- 3) ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่ดีในระยะยาว ลดปริมาณขยะอินทรีย์ ลดการเผาไหม้ ลดการปนเปื้อนในดิน และแหล่งน้ำ และฟื้นฟูสุขภาพดินให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เชิงลบ:

- 1) หากไม่มีการควบคุมการหมักอย่างเหมาะสม อาจเกิดกลิ่นรบกวนหรือปัญหาด้านสุขอนามัย เช่น การเกิดแมลงวัน หรือของเหลวจากการหมักไหลลงสู่แหล่งน้ำ
- 2) หากขาดการติดตามและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง โครงการอาจหยุดชะงัก ส่งผลให้เปลือกทุเรียนยังคงเป็นของเสียและกลายเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมตามเดิม
- 3) การดำเนินโครงการอาจกระทบกับเวลาและภาระงานของเกษตรกร โดยเฉพาะผู้ที่มีพื้นที่หรือแรงงานจำกัด ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องหรือขาดแรงจูงใจในการดำเนินงาน

5. แนวทางการดำเนินงาน

- 1) สำรวจและรวบรวมข้อมูลพื้นที่ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณเปลือกทุเรียนที่เหลือใช้ในชุมชน ตลอดจนจุดที่เหมาะสมสำหรับการตั้งจุดผลิตปุ๋ยหมัก
- 2) จัดประชุมชี้แจงและสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชุมเกษตรกรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ ประโยชน์ที่จะได้รับ และบทบาทของแต่ละฝ่ายในการดำเนินงาน
- 3) ฝึกอบรมการผลิตปุ๋ยหมักจากเปลือกทุเรียน ดำเนินการจัดอบรมให้แก่เกษตรกร โดยใช้สูตรและแนวทางของกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อให้เข้าใจขั้นตอนและสามารถผลิตปุ๋ยหมักได้อย่างถูกต้อง
- 4) จัดหาอุปกรณ์และวัสดุสำหรับผลิตปุ๋ยหมัก เช่น ถังหมัก ปุ๋ยคอก หัวเชื้อจุลินทรีย์ น้ำหมัก และวัสดุอื่น ๆ ที่จำเป็น
- 5) เริ่มกระบวนการผลิตปุ๋ยหมักในระดับครัวเรือนหรือกลุ่ม ดำเนินการหมักเปลือกทุเรียนโดยแบ่งหน้าที่อย่างชัดเจน และมีการจัดการอย่างต่อเนื่องตามระยะเวลาที่เหมาะสม
- 6) ติดตามและประเมินผลการผลิตปุ๋ยหมัก ตรวจสอบคุณภาพปุ๋ยหมัก ความพร้อมในการนำไปใช้ ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เพื่อประเมินความสำเร็จของโครงการ
- 7) นำปุ๋ยหมักที่ผลิตได้ไปใช้ในแปลงทุเรียน เพื่อทดแทนหรือลดการใช้ปุ๋ยเคมี พร้อมติดตามผลการใช้จริง เช่น ความสมบูรณ์ของต้น การให้ผลผลิต และความพึงพอใจของเกษตรกร
- 8) ประชาสัมพันธ์และขยายผล เผยแพร่ผลสำเร็จของโครงการแก่ชุมชนหรือพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายผลและพัฒนาต่อยอดอย่างยั่งยืน

กิจกรรมย่อย	ระยะเวลาที่จะเริ่มดำเนินการ			
	ต.ค. – ธ.ค. 69	ม.ค. – มี.ค. 70	เม.ย. – มิ.ย. 70	ก.ค. – ก.ย. 70
1) ถ่ายทอดความรู้การปลูก คุณภาพจากเปลือกทุเรียน สูตรกรม พัฒนาที่ดิน				←→

กิจกรรมที่ 1 ถ่ายทอดความรู้การปลูกคุณภาพจากเปลือกทุเรียน สูตรกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณ 7,000 บาท

หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ

หมายเลขโทรศัพท์ 034-599482

ผู้ประสานงาน นายสุทัศน์ สุขสีลล้ำเลิศ

หมายเลขโทรศัพท์ 063-437-1939

ขั้นตอนการดำเนินงาน ห้วงเวลาในการดำเนินงาน (ระบุวันที่/เดือน/ปี ที่จะดำเนินงาน กลุ่มเป้าหมาย)

ขั้นตอน ดำเนินการ	วัน/เดือน/ปี ที่จะดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมาย คือใคร/จำนวน	พื้นที่ดำเนินการ หมู่บ้าน/ตำบล/ อำเภอ	ค่าใช้จ่าย (บาท)
1. สํารวจข้อมูลพื้นที่ 2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ 3. สาธิตการผลิต 4. จัดทำคู่มือการผลิต 5. ติดตามและประเมินผล 6. ส่งเสริมการขยายผล	พ.ค.-ส.ค. 69	เกษตรกรผู้ปลูก ทุเรียน	เท ศ บ า ล ต ำ บ ล สหกรณ์นิคม	7,000

6) วิธีการดำเนินงาน (เลือกเพียงข้อเดียว) ☒ ดำเนินการเอง ☐ จ้างเหมา

(7) วงเงินของโครงการ จำนวน 7,000 บาท